

T.C. KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞI

T.C.
VAKIFLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

VAKIF ŞEHİR

KASTAMONU

KASTAMONU VAKIF ESERLERİ
İLE TURİZME KATKI SUNUYOR
*Kültür ve Turizm Bakanı
Mehmet Nuri Ersoy*

TARİHİN BEKÇİSİ KADİM ŞEHİR;
KASTAMONU

VAKIF KOKAN ŞEHİR
KASTAMONU

BÖLGE OLARAK HAYIRDA
YARIŞIYORUZ

AĞUSTOS 2024 / SAYI 27

KASABA KÖYÜ, MAHMUT BEY CAMİİ

Üretime Katkı Sağlayanlara

KATIL

Siz de Vakıf Katılımlı olun,
ekonomiye katkı sağlayan üreticilere
destek olanlara katılın.

0850 202 1 202 | 444 44 77 | vakifkatilim.com.tr

VAKIF KATILIM

“

*‘İnsanı Yaşat Ki
Devlet Yaşasın’*

”

ŞEYH EDEBALİ

Ahi Teşkilatı’nın şeyhi, Osmanlı
Devletinin kurucusu Osman Gazi’nin
kayınbabası ve hocasıdır.
Osmanlı Devleti’nin fikir babası
ve İslam bilginidir.

“ Dünden Bugüne Ata Mirası Vakıf Değerleri ”

Vakıflar ve vakıf geleneği, tarihsel süreç içerisinde ortaya çıkan kurumsallaşmış sistemler bütünü, bir medeniyet göstergesidir. Allah rızasını kazanmanın yegâne yolu, hayır ve hasenatta yarışmanın amaçlanmasıdır. “Vakfet, Yaşat, Yaşa” düsturundan hareketle Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak hiçbir karşılık beklemezsizin hayata geçirdiğimiz hizmetlerimizi yardıma ihtiyacı olana, garibe, gurebaya koşmak ve bunu sadece Allah rızası için yapmak demektir. Batı Karadeniz illerini temsilen uzun yıllar görev yapan Kastamonu Bölge Müdürlüğümüzün bünyesinde Zonguldak, Bartın ve Karabük illerimizde de birçok başarılı çalışmaya imza atarak ecdat yadigarı kültürel değerlerimize sahip çıkıp gelecek nesillere emanet ettik.

Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak aynı zamanda Şeyh Edebalı'nın “İnsanı yaşat ki Devlet yaşasın” şiarını düştür edinerek hayatın birçok alanında vatandaşlarımızın yanında olarak onlarla beraber vakıf geleneklerimizi devam ettirdik. Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak Kastamonu Bölgesinde bu yıl, Vakıf Haftası etkinlikleri kapsamında Kastamonu, Karabük, Bartın ve Zonguldak il merkezlerinde 6000 adet akide şekeri dağıtımı gerçekleştirdik. Öksüz ve yetim çocuklara eşofman takımı, spor ayakkabı, kış aylarında kullanmaları için mont, yaz aylarında kullanmaları için ise tişört ve şort hediye ettik. 2024 yılı Vakıf Haftası etkinlikleri kapsamında Kastamonu ilinde burs alan 100 öğrencimiz ile piknik düzenleyerek onların birbirleri ile zaman geçirmelerini sağladık. Kastamonu, Karabük, Bartın ve Zonguldak il merkezlerinde Berat Kandili münasebetiyle cami cemaatine lokum dağıtımı yaparak camilerdeki insanlarımızın kandilini hayırladık. Ramazan ve Kurban Bayramları öncesinde Kastamonu, Karabük, Bartın Zonguldak illerinde öksüz yetim çocuklara hediye kartı dağıtarak çocuklarımızın bayramlarını kutladık. Ramazan ayında Kastamonu, Karabük, Bartın Zonguldak illerinde toplam 730 vatandaşımıza 30 gün boyunca iftar yemeği ikram ederek bu mübarek ayda

vatandaşlarımızı yalnız bırakmadık. 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü etkinlikleri kapsamında Kastamonu, Karabük, Bartın Zonguldak illerinde merkezi camilerimizde Mevlid-i şerif okutarak, lokum ikramında bulunup Şehit ve Gazilerimizi yad ettik. Aşure gününde bölgemize bağlı illerimizde vatandaşlarımıza ikramda bulunduk.

Batı Karadeniz'in birçok ilini kapsayan Kastamonu Bölge Müdürlüğümüzün, çalışma alanında kalan illerimiz, geçmişi binlerce yıla dayanan kültür ve medeniyete sahiptir. Geçmişte birçok medeniyete ev sahipliği yapmış özellikle Selçuklu, Osmanlı ve Anadolu Beylikleri dönemine ait birçok eseri bünyesinde barındırarak eski Anadolu medeniyetlerinden de sayısız vakfi değer taşıyor. Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak ecdat yadigarı vakıf eserlerimize her zaman sahip çıkıyor, onları restore ederek gelecek kuşaklara miras bırakıyoruz.

Doğal güzellikleri ve tarihi değerleri ile ülkemize değer katan Kastamonu Bölge Müdürlüğümüze bağlı illerimizde son üç yılda Vakıflar Genel Müdürlüğü olarak; Zonguldak Devrek İbrahim Ağa Camii onarım işini 2021 yılı 16 Ağustos'ta 1 milyon 377 bin 186. 97 liraya, Kastamonu Tosya Şeyh İsmail Rumi Camii onarım işini 2021 yılı 10 Eylül'de 1 milyon 091 bin 856,92 liraya, Kastamonu Merkez İbni Neccar Camii onarımını 2021 yılı 2 Aralık'ta 1 milyon 974 bin 109,73 liraya, Kastamonu Merkez Abdülcebbar Camii onarım işini 2021 yılı 27 Ekim'de 981 bin 863,52 liraya, Kastamonu Merkez Küpcüğez Mescidi onarım işini 2022 yılı 2 Temmuz'da 1 milyon 125 bin 825,92 liraya, Kastamonu Merkez Ahmet Dede Camii onarım işini 2022 yılı 19 Aralık'ta 1 milyon 856 bin 520,91 liraya ve Kastamonu Doğanyurt Merkez Camii işini ise 2024 yılı 7 Haziran' da 6 milyon 126 bin 665,31 liraya tamamlayarak ülkemize kazandırdık.

SİNAN AKSU

T.C. Vakıflar Genel Müdürü

EDİTÖRDEN

Değerli Okurumuz,

Vakıf Şehir dergimiz ile siz okurlarımızı bu sayıda vakıf değerlerinin temeli olan insanı ve insanlık tarihi ile ortaya çıkan mimari eserler ile karşılıyoruz. Sizlere tarihi geçmiş ve doğal güzellikleri ile her biri birer 'vakıf şehir' diyebileceğimiz Vakıflar Genel Müdürlüğü Kastamonu Bölge Müdürlüğümüze bağlı Kastamonu, Zonguldak, Bartın ve Karabük'ü anlatacağız. Mimari eserleri ile Türk- İslam mimarisinin, en nadide örneklerinden olan evleri, konakları, han hamam ve kervan sarayları ile neredeyse bütün bölge illerin de tarihle iç içe sokaklarını insanı geçmişin derinliklerinde saklıyor. Tarihi taş yapılar el işlemleri ve kesimleri ile geçmişe can vermeye devam ediyor.

Tarih öncesinden başlayan, Anadolu Beylikleri döneminde İslamiyet ile tanışıp Selçuklu ve Osmanlı mimarileri ile asırlardır ayakta duran ecdat mirası vakıf eserlerimiz, geleceğimiz nesillere bıraktığımız bir miras olarak korumamız altında yer alıyor. Bölge kendine özgü yapıları UNESCO Dünya Mirası listesine giren kasabaları ile asırlardır misafirlerini ağırlamaya devam ediyor. Camileri ile günümüzde tarih içinde ibadet imkânı veren şehirler vakıf insanları ve vakfi değerleri ile de ülkemizin kültürüne katkı sağlıyor. Bizler de değerlere sahip çıkarak Kastamonu Bölge Müdürlüğümüzün bünyesinde Kastamonu ve bölge müdürlüğümüze bağlı illerimiz de birçok başarılı çalışmaya imza atıp ecdat yadigarı olan kültürel değerlerimize sahip çıkarak gelecek nesillere emanet ediyoruz.

Bu sayımızda sizlerle Batı Karadeniz'in illerinde gezerken Vakıflar Genel Müdürlüğü Kastamonu Bölge Müdürlüğümüzün yaptığı hayır ve hasenatlarına, bölgede yaşamını sürdürüp birçok insana dokunan vakıf insanını ve dünden bugüne süregelen vakıf geleneklerini de göreceğiz. Dergimizin bu sayısında kaleme aldığımız derlemeler ile Batı Karadeniz'in birbirinden güzel dört ilin dününü bugünü, insanından en ufak tarihi yapısına kadar birçok konuda bilgi sahibi olacağız. Vakıf Şehir dergimizin her sayfasında adım adım şehirlerimizde gezerek tarihin derinliklerinde kaybolacağız. Bu tarih gezintisinde Vakıf Şehir dergimizin sizlere kılavuzluk etmesi dileği ile iyi okumalar dileriz...

GÜL AŞIK

Vakıflar Genel Müdürlüğü
Basın ve Halkla İlişkiler Müşaviri

VAKIF ŞEHİR

**T.C. Vakıflar Genel
Müdürlüğü adına**

**Yayın Kurulu Başkanı
Genel Müdür
SİNAN AKSU**

**Yayın Kurulu Üyeleri
Genel Müdür Yardımcıları
HAYRULLAH ÇELEBİ
AYDIN CEM ASLANBAY
ERKAN ÖMEROĞLU**

**Yayın Koordinatörü
GÜL AŞIK**

**Kültür ve Tescil
Daire Başkanı
MEVLÜT ÇAM**

**Sanat Eserleri ve
Yapı İşleri Daire Başkanı
ŞENGÜL KONCAGÜL**

**Dış İlişkiler Daire Başkanı
SEVİM ÇAĞLA SERİM**

**Hayır Hizmetleri
Daire Başkanı
TANER KARADAYI**

**Kurumsal İlişkiler
SADIK ÖZDEMİR**

**Yayıncı Kuruluş
ART MENTAL A.Ş.
Adına İmtiyaz Sahibi
ALİ ATAY**

**Yayın Yönetmeni
MELİH USLU**

**Sorumlu Yazı İşleri Müdürü
SEDA BAŞARAN TAŞDELEN**

**Görsel Yönetmen
MURAT SELEK**

**Art Mental Yayınları
Medya Grubu Başkanı
DOĞAN ACAR**

**Editörler
ARDA KEMAL ATAY
HAYATİ TEK
İLTER SAĞIRSOY**

**Baskı
SEMİH OFSET MATBAA SEK. YAY.
SAĞ. İNŞ. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
Zübeyde Hanım mah. 628 sok.
No: 26 Altındağ / Ankara**

Bu dergi uluslararası grafik tasarım ve editöryal ilkeler uyarınca hazırlanmıştır. Vakıf Şehir Dergisi aylık olarak yayınlanır. Dergide yer alan makale, araştırma, yorum, röportaj gibi yazıların sorumluluğu yazarlarına aittir. Dergide yer alan yazılardan kaynak gösterilerek alıntı yapılabilir.

**Yaygın, Süreli, Türkçe
ISSN: 27916308
2024, Sayı: 27**

**T.C. KÜLTÜR VE TURİZM
BAKANLIĞI**

*Vakıf Şehir Dergisi,
Vakıf Katılım desteği ile
yayınlanmaktadır.*

VakıflarGM

vakiflarm

VakıflarGM

QR kodu okutarak
konuma gidebilirsiniz

**T.C.
VAKIFLAR GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
KASTAMONU BÖLGE MÜDÜRLÜĞÜ**

**ERDAL PINAR
Bölge Müdürü**

kastamonu@vgm.gov.tr

Bağlı İller; KASTAMONU, BARTIN; KARABÜK;
ZONGULDAK

(0366)-214 39 11

Hepkebirler Mah. Adalet Cad.
No: 2 - KASTAMONU

6 GÜNCEL

Kültür ve Turizm Bakanı MEHMET NURİ ERSOY

**Kastamonu Vakıf Eserleri
İle Turizme Katkı Sunuyor**

12 KASTAMONU

FARUK GÖKYURT

**Tarihin Bekçisi Kadim
Şehir; Kastamonu**

20 KASTAMONU

**Asırlık Emanet
Şeyh Şaban-ı Veli Külliyesi**

24 RÖPORTAJ

Karabük Belediye Başkanı
ÖZKAN ÇETİNKAYA

**Başkan Çetinkaya:
PEYGAMBER
EFENDİMİZİN HADİSİ
ŞERİFİ İLE YOLA
ÇIKIYORUZ**

36 TARİH

AYKAN ÇUFAOĞLU

**Fatih Sultan Mehmet'in
Annesi HÜMA HATUN
NERELİ?**

40 YAŞAYAN VAKIFLAR

**Ecdat Yadigarı Nesillere
Hayırlı Hizmetler Yapmak
İçin Yola Çıktık**

28

BARTIN

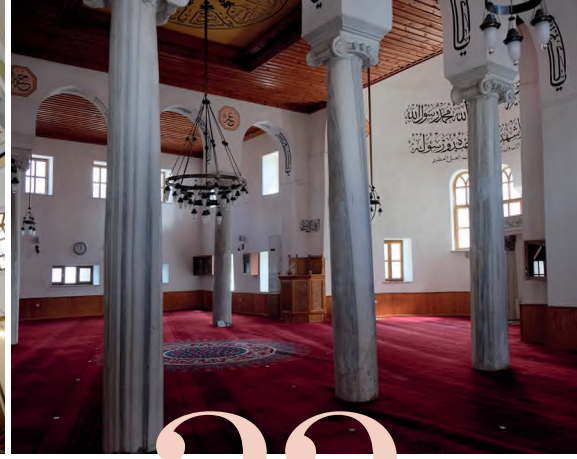
Çeşm-i Cihanda Fatih'in
Emaneti;
FATİH CAMİİ

30

KARABÜK

Yaşayan Müze
Safranbolu

32

ZONGULDAK

Orhan Gazi'den
Günümüze Zonguldak

42

İLGİNÇ VAKIFLAR

İlim Yolunda Yürüyen
Vakıf Gelenekleri ve
Vakıflar

44

KASTAMONU
ALİ OSMAN ÖZDEMİR

VAKIF KOKAN ŞEHİR:
KASTAMONU

46

BİZDEN

Bölge Olarak
Hayırda Yarışıyoruz...

“ Kastamonu Vakıf Eserleri İle Turizme Katkı Sunuyor ”

Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, vakıf eserleri ve doğal güzellikleri ile turizme katkı sağlayan Kastamonu'ya yaptığı ziyarette turizmi ülke geneline yaymak gerektiğini vurguladı. Ersoy, "81 vilayetimize, Anadolu'muzun tüm köşelerine turizmi yaymamız gerekiyor" dedi.

Bugün 200'den fazla ülkede tanıtım yapıyoruz. Bütün şehirlerimizin turizm pastasından pay almasını istiyoruz diyen Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy, turizmi ülke geneline yaymak gerektiğini vurguladı.

Ersoy, dünya genelinde turizm sektörünü olumsuz etkileyecek olaylar yaşandığına işaret etti. Kovid-19, deprem ve savaşların sektörü olumsuz etkilediğini belirten Ersoy, "Geçmişte de bu tür krizlerle karşılaşıyorduk. Günümüzde de karşılaşıyoruz, gelecekte de karşılaşacağız. Önemli olan sektörümüzü bunlara başı sıkışık hale getirmek. Bunlarla ilgili çok doğru adımları ülke olarak son 5 yılda atıyoruz. Tanıtım noktasında yaptığımız doğru adımlar, belgelendirme konusunda yaptığımız doğru adımlar...Bu doğru adımların sonucu olarak da görüyoruz ki çok büyük felaketler ve krizlerle karşılaşsak bile, dünyadaki diğer ülkelerle karşılaştırdığımızda bunlardan en az etkilenen ülke oluyoruz artık ve felaket sonrası, krizden sonrası en hızlı krizden çıkan ülke konumuna geldik." diye konuştu.

"Hedefimiz 60 milyon ziyaretçi 60 milyar dolar gelir"

Turizmde dünyada takip edilen bir ülke haline geldiklerini aktaran Ersoy, şöyle devam etti: "Şimdi artık daha büyük hedefler koyabiliyoruz. Geçen sene biliyorsunuz rekor kırdık. Ülke sıralamasında yedinci sıradan önce 6.'lığa, sonra 4.'lüğe kadar geldik. 56,7 milyon ziyaretçi ağırladık. Bundan sonra da rekorlar kırarak, turizm sektöründe yürümeye devam edeceğiz.

Bu seneki hedefimiz 60 milyon ziyaretçi, 60 milyar dolar gelir. 2028'e kadar bu rakamları 100 milyar dolara çekmek gibi bir iddiamız var. Dünya 4.'lüğü de yetmez ve çabalayıp, dünya 3.'lüğüne çıkacağız. Dünyada en çok turist ağırlayan 3'üncü ülke olacağız."

Turizmi 12 ay çalışan sektör haline getireceğiz

Turizmi ülke geneline yaymak gerektiğini vurgulayan Bakan Ersoy, "81 vilayetimize, Anadolu'muzun tüm köşelerine turizmi yaymamız gerekiyor. Sadece yerli turiste değil, yabancı turiste de yaymak gerekiyor. Sezonu 12 aya çıkarmak gerekiyor. Turizm sektörünü sezonluk olmaktan çıkarıp, 12 ay çalışan bir sektör haline getirmemiz gerekiyor. Yeni yeni ürünler sahaya koymamız gerekiyor. Yeni yeni ürünleri de eve sokmamız gerekiyor. 5 yıl önce, 10 yıl önce Türkiye sadece deniz, kum, güneşle ön plana çıkıyordu. Bir kısım kültür turlarıyla ön plana çıkıyordu. Ama baktığınız zaman 2-3 tane ana ürün vardı. Şimdi 60'tan fazla ürünle Türkiye turizm sahasına çıkmış durumda. Bugün 200'den fazla ülkede tanıtım yapıyoruz. Bakın dünyada en etkili, en yoğun tanıtım yapan ülke Türkiye. Şimdi de bu gücümüzü, kullanarak bütün şehirlerimizin turizm pastasından pay almasını istiyoruz." ifadelerini kullandı.

Kastamonu'nun tarihi, doğası ve kültürü ile turizm şehri olduğunu belirten Ersoy, "Potansiyeli çok yüksek olan bir şehirden bahsediyoruz. Önemli olan ne? Bu potansiyelin, başta ülkemiz olmak üzere tüm dünyada farkındalığının sağlanmasını gerçekleştirmemiz gerekiyor." dedi.

Vakfın Özü Yardımlaşma

Kastamonu Valisi Meftun Dallı vakıf geleneklerimiz hakkında, “Özünde yardımlaşma ve dayanışma duygusunu barındıran vakıf müessesesi, İslamiyet öncesi Türk geleneklerinde yer almakla birlikte, Türklerin İslam dinini kabul ettikten sonra da “Allah rızasını kazanma isteği” ile çok daha etkin bir hale gelmiş” dedi.

Sosyal Yardımlaşma Vakıflarının önemini, kültürümüz ve yaşam alışkanlıklarımız açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?

Vakıf, gerçek veya tüzel kişilerin belirli bir mal veya hakkı sürekli bir amaca hasretmeleri ile oluşan mal topluluklarıdır. Arapça bir sözcük olan “vakıf” sözlük anlamı ile de bu tanıma uygun bir şekilde, “tamamen verme, hareketsiz bırakma” anlamını ihtiva eder. Tarihsel gelişim sürecine baktığımızda da; Tarihte ilk vakıf, Hazreti Ömer (r.a.)’in Hayber’in fethinden sonra ganimet olarak kendisine düşen bir arazinin satılmaması, miras bırakılmaması ve hibe edilmemesi şartı ile fakir, köle, misafir ve Allah yolunda olanların istifadesi için vermesi ile başlar. Kuran-ı Kerim’de geçen “Hayırlara koşun, hayırdan yarışın.” şeklindeki ayet-i kerimeler, Peygamber Efendimizin “İnsanoğlu öldüğü zaman, bütün amellerinin sevabı da sona erer. Şu

üç şey bundan müstesnadır: Sadaka-i câriye, istifade edilen ilim, kendisine dua eden hayırlı evlat.” hadisi dikkate alındığında vakıf müessesesinin ana kaynağının ve sebebinin dinin emir ve tavsiyeleri olduğunu görüyoruz. Vakıfların özellikle Anadolu topraklarında yaygınlaşmasında ve bugün bu manada aldığımız vakıf mirasının temelinde de “sadaka, infak ve hayırdan yarışma” şeklindeki ayet ve hadislerin etkili olduğunu görüyoruz.

Özünde yardımlaşma ve dayanışma duygusunu barındıran vakıf müessesesi, İslamiyet öncesi Türk geleneklerinde yer almakla birlikte, Türklerin İslam dinini kabul ettikten sonra da “Allah rızasını kazanma isteği” ile çok daha etkin bir hale gelmiş, Osmanlıda da kurumsal bir yapı haline gelerek toplumumuzun vazgeçilmez birer sosyal denge ve yardımlaşma kurumları olmuşlardır.

Tarihsel süreç içerisinde de bu manada, sosyal yardım ve sosyal

hizmet faaliyetleri ile sosyal adaletin sağlanmasında, farklı gelir grupları arasında denge kurulmasında son derece önemli rol oynamışlardır. Sosyal Yardımlaşma Vakıflarının önemi de tam bu noktada karşımıza çıkmaktadır. Adil bir gelir dağılımına katkı sağlanması, yoksullukla mücadele edilmesi, toplumun en yoksun ve yoksul kesimlere ulaşarak bu vatandaşların desteklenmesi noktasında vakıfların çok önemli bir rolü olduğunu görmektediriz.

Valilik olarak Kastamonu’daki vakıf eserlerini korumak ve yaşatmak adına yaptığınız çalışmalar nelerdir?

Selçukluların Anadolu’yu fethiyle birlikte Kastamonu ve çevresine de hızlı bir Türkmen göçü yaşanmış, tarihsel süreç içerisinde Çobanoğulları ve sonrasında da Candaroğulları’nın Kastamonu’ya hakim olması ile birlikte, birçok eser yapılmış, birçok vakıf kurulmuştur. Bu vakıfların da

vakıf müessesinin doğal gereği olarak akar ve hayrat taşınmazları bulunmaktadır. Birçok nitelikli vakıf eserini barındıran ilimiz merkezinde yoğunlukla cami, türbe olmak üzere, han, hamam, bedesten, çeşme, konak vb. türde eserlerimiz bulunmaktadır. İlçelerimizdeki vakıf eserlerine baktığımızda da yoğunlukla olarak camii niteliğinde ve divan camii olarak tanımlayabileceğimiz vakıf eserlerimiz vardır. Şehrimize gelen yerli yabancı her turistin ve misafirimizin gezi/ziyaret rotasında öncelikli yer alan; Şeyh Şaban-ı Veli Külliyesi, İsmail Bey Külliyesi, Yakup Ağa Külliyesi, Nasrullah Kadı Camii, Yılanlı Camii, Cem Sultan Bedesteni, Kurşunlu Han vb. tüm önemli eserler vakıf eserleridir. Yine ülkemizin Dünya Mirası Listesindeki 21. Değeri olarak UNESCO tarafından 2023 yılı Eylül ayında daimi listeye alınan "Ortaçağ Dönemi Ahşap Taşıyıcılı Camiler" isimli tamamı vakıf eseri olan 5 camiden biri de Kastamonu'muzda bulunan Kasaba Köyü Camii'dir. Vakıf eserleri bize nasıl emanet edilmişse bizim de bu eserleri geleceğe en güzel haliyle bırakmak vicdanî, hukukî sorumluluğumuzdur. Bu noktada, Vakıflar Bölge Müdürlüğümüz başta olmak üzere vakıf eserlerinin korunması, yaşatılması noktasında tüm paydaş kurumlarımız ile tam bir koordinasyon içerisinde azamî çaba sarf edilmektedir. Bu bağlamda, bir taraftan az sayıda kalmış olmakla birlikte projesi olmayan eserlerin rölöve, restitüsyon ve restorasyon projelerini temin etmek suretiyle geleceğe dair sağlıklı veri tabanı oluşturulurken bir taraftan da restorasyon ihtiyacı olan eserlerin ihyasına dair çalışmalar yürütülmekte; kullanımdan, iklimsel ve çevresel şartlardan kaynaklı ortaya çıkan bakım onarım işlemleri Vakıflar Bölge Müdürlüğümüzce yürütülmektedir.

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün Kastamonu'daki çalışmaları hakkında ne söylemek istersiniz?

Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün Kastamonu'daki faaliyetleri iki ana başlıkta değerlendirilebilir.

Bunlardan biri vakfiyelerde yer alan hayır şartları gereği yapılan faaliyetler,

İbn-i Neccar Camii

diğeri ise vakıf taşınmazlarının değerlendirilmesi ve korunmasıdır. Bu bağlamda; İl merkezinde ihtiyaç sahibi ailelere her ay gıda paketi yardımı yapılması, ekonomik açıdan yeterli olmayan ortaöğretim ve yükseköğretim öğrencilerimize burs verilmesi, anne ve/veya babasını kaybetmiş yetim ve öksüzler ile yüzde 40 ve üzeri engelli vatandaşlarımıza muhtaç maaşı bağlanması temel faaliyetler olarak göze çarpmaktadır.

Yanı sıra vakfiye hayır şartları gereği farklı faaliyetler de sürdürülmektedir. Ramazan ayı boyunca muhtaç vatandaşlara her gün düzenli iftar yemeği verilmesi, mayıs ayı içerisinde 100 bursiyer çocuğumuzun pikniğe götürülmesi, Ramazan ve Kurban Bayramı öncesinde ihtiyaç sahibi çocuklarımızın bayramlıklarının temini, dinî gün ve gecelerde hatm-i şerif okutulması ve mevlit programı düzenlenmesi, Muharrem ayında aşure dağıtımı hayır şartları gereği yapılan faaliyetlerden öne çıkanlardır. Yine ağustos ayı içerisinde ihtiyaç sahibi 20 çocuğumuzun sünnet ettirilmesi, cezaevinde mahkumlara tatlı dağıtımı yapılması da Vakıflar Bölge Müdürlüğü'müzce kısa vadede planlanan hayır hizmet faaliyetleri olarak göze çarpmaktadır. Vakıf taşınmazlarının değerlendirilmesi ve korunması noktasında da vakıf akar taşınmazları çeşitli usullerle (kat karşılığı, restore et işlet devret, yapım karşılığı kiralama, kiralama) değerlendirilmekte, yoğunlukla hayrat nitelikteki tescilli vakıf eserlerinin bakım, onarım ve restorasyon işlemleri yürütülmektedir. Örnek vermem gerekirse, Şeyh Şaban-ı Veli Türbesi'nin

restorasyonu mart ayında, Doğanıyurt ilçemizde bulunan Merkez Cumayanı Camii'mizin restorasyonu haziran ayında bitirildi ve ibadete açıldı. Halen devam eden restorasyonlarımız da mevcut. Bunlardan biri Devrekâni ilçemizde yer alan Deli Musa Camii'dir. Yukarıda ifade ettiğim gibi vakıf eserleri noktasında çok zengin olan ilimizde bulunan belli başlı vakıf eserlerinin birkaçı dışında restorasyonları geçmişte yapıldı. Şu anda da ihtiyaçlar doğrultusunda bakım onarım süreçleri takip ediliyor.

Son 3 yıllık süre zarfında; Merkezde, Abdülcebbar Camii, Ahmet Dede Camii, İbn-i Neccar Camii, Şeyh Şaban-ı Veli Camii ve Türbesi, Küpcüğöz Mescidi, Tosya ilçemizde; Şeyh İsmail Rumi Camii, Doğanıyurt ilçemizde; Merkez Cumayanı Camii bu bağlamda restorasyonları gerçekleştirilen vakıf eserlerimizdir.

Kastamonu'da vakıf eserlerini koruma ve gelecek nesillere aktarma konusunda vatandaşın bakış açısını değerlendirir misiniz?

Kastamonu, Çobanoğulları ve Candaroğulları Beyliğine başkentlik yapmış, Osmanlı döneminde de önemli sancak merkezlerinden birisi olarak asırlar boyunca bölgesinin merkezi konumunda bulunmuş kadim bir şehirdir. Bir başkentin ağırbaşlılığı, vakarı ve bilinci elbette bu şehrin insanlarına da sirayet etmiş durumda. 1200' lü yıllardan itibaren her bir sokağı, her bir caddesi vakıf eserleri ile donatılmış olan Kastamonu'da, insanlar da bu vakıf eserleriyle asırlardır iç içe yaşıyor. Vakıf eserlerimiz insanımızın birer uzvu gibidir. Bu yüzden olsa gerek Kastamonu insanı için vakıf eserleri kutsal bir değer mahiyetindedir. Böyle olunca vatandaşların vakıf eserlerinin korunması ve gelecek nesillere aktarılması noktasındaki bakış açısı da oldukça olumlu. Bir vakıf şehri olan Kastamonu'da, son 20 yıldır yapılan vakıf eser restorasyon çalışmaları vatandaşlarımız tarafından memnuniyetle karşılanmış durumda. Ayrıca yapılacak hayır hasenatta da elini taşın altına koymaktadır.

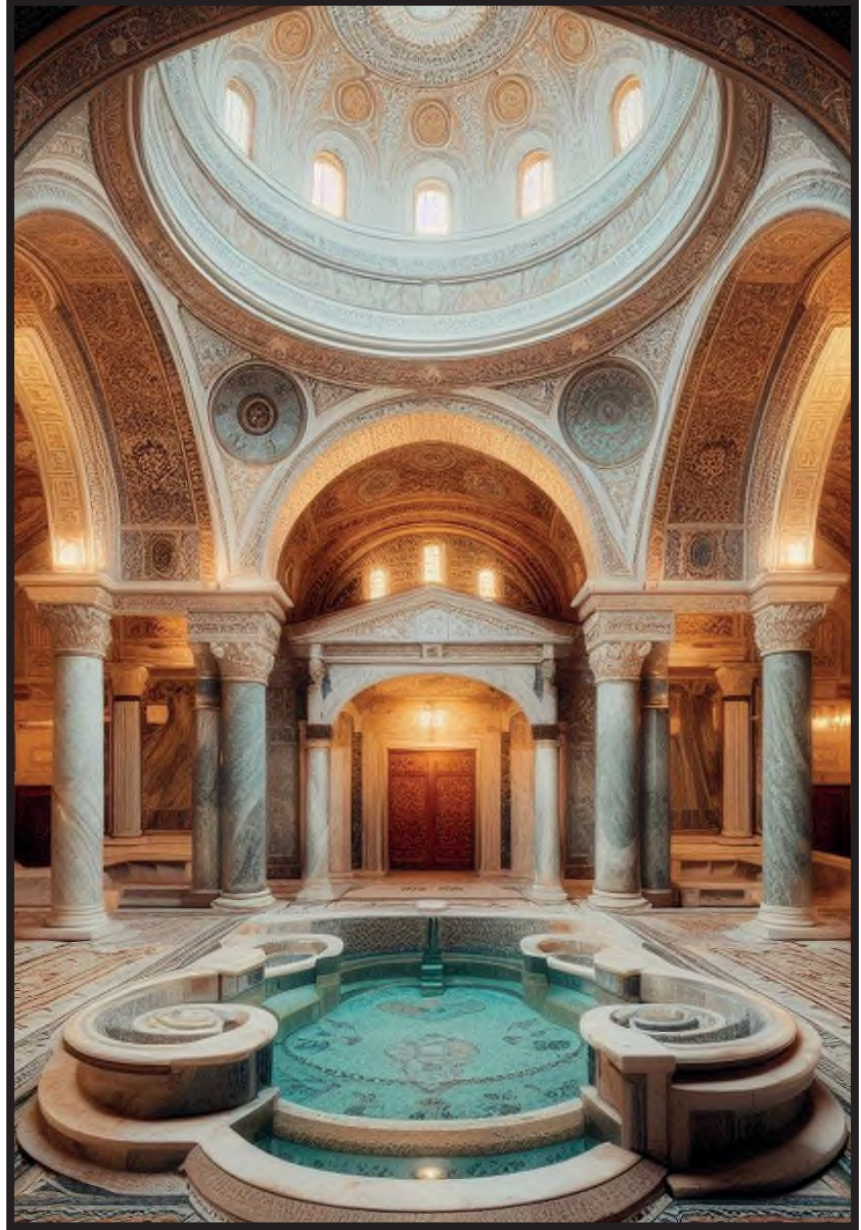
Anadolu'nun Saklı Mirası KASTAMONU

Tarih boyunca çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmış olan Kastamonu bünyesinde bulundurduğu vakıf eserleri ve doğal güzellikleri ile Anadolu'nun saklı mirası olarak kayıtlara geçiyor. Zengin kültürü ve farklı eserleri ile birçok alandan insanın ilgisini çekmeye devam ediyor.

Kastamonu coğrafi yapısı ve konumu ile ilk çağdan itibaren birçok medeniyete ev sahipliği yaparak zaman içerisinde binlerce eseri bünyesinde saklamıştır. Bilinen tarihi, Hitit İmparatorluğu ile başlar. Hititlerden sonra Frigya ve Lidya Krallıklarının egemen olduğu bu topraklar M.Ö. 4.yy'da Perslerin eline geçmiştir. M.Ö.4. yy'da Büyük İskender Anadolu ile birlikte Kastamonu topraklarını da Makedonya'ya katmıştır. İskender'den sonra yöreyi ele geçiren Pontus Krallığı M.Ö. 1. yy'da Romalılar tarafından ortadan kaldırılmıştır. Uzun yıllar Roma İmparatorluğu sınırları içinde kalan Kastamonu M.S. 395 yılında İmparatorluğun bölünmesiyle bütün Anadolu gibi Bizans İmparatorluğuna katılmıştır.

Zaman içinde ismi gelişiyor

Bugün Kastamonu ve çevresindeki illeri de içine alan ve Romalılar devrinde

adına Paflagonya (Paphlagonia) denilen Gasların kurduğu şehirlerden bir tanesi de "Timonion" veya "Tumanna" dır. Bazı yazarlar Kastamonu adının kökeni konusunda; bu kelimenin "Gas" kelimesi ile "Timoni" veya "Tumanna" kelimesinin (Gas ülkesi anlamında) birleşmesinden meydana geldiği görüşünü ileri sürmüşlerdir ki en akla yakın ihtimal budur. Fonetik yönden de bugünkü Kastamonu ismine yakındır. İkinci bir görüşe göre Romalılar devrinde Taşköprü'nün eyalet merkezi olduğu zamanlar Kastamonu küçük bir kasaba

olup, Bizans devrinde ve özellikle Kommenler soyu zamanında gelişmeye başlamıştır. Bu soy zamanında buraya bir kale yapılmış ve Kommenlerin kalesi anlamında "Kastru Kommen" denilmiştir. Bu kelimenin zamanla "Kastamonu" şekline dönüştüğünü ileri sürenler olmuşsa da bunu belirleyen herhangi bir belge mevcut değildir.

1105'ten bugüne Türk yurdu

Kastamonu'nun ilk defa Türklerin eline geçmesi Danişmentliler zamanında Ahmet Gazi'nin Oğlu Gümüş Tekin

devrinde 1105 yılında gerçekleşmiştir. Yüz yıla yakın bir zaman Danişment idaresinde kalan şehir ve çevresi 15 yıl süre ile tekrar Bizanslılara geçmiş, 1213 yılında Anadolu Selçuklu Sultanı Alaaddin Keykubat'ın emriyle Selçuklu Kumandanı Hüsametdin Çobanbey tarafından zaptedilmiştir. Ardından yaşanan Moğol istilası ve beylikler dönemlerinden sonra, Kastamonu, Fatih Sultan Mehmet'in 1460 yılında Sinop'la birlikte bu şehri alarak Candaroğulları beyliğini Osmanlı Devleti'ne katmıştır. Kastamonu, Milli Mücadele sırasında lojistik destek açısından en güvenilir bölge olması nedeniyle büyük yarar sağlamıştır. Özellikle İnebolu-Kastamonu yoluyla Ankara'ya yiyecek, giyecek, para, cephane ve silah nakli yapılmıştır.

Türk - İslam kültürünün örneklerini taşır

Kastamonu zengin tarihin yanı sıra vakıf eserleri, tarihi yapısı ve doğal güzellikleri ile birçok turizm alanına ev sahipliği yapar. Şehir merkezinden dış ilçelere kadar neredeyse her nokta da var olan camiler, türbe, kervansaray ve bedesten gibi vakıf eserleri Türk- İslam tarihi ve kültürünün Anadolu'daki en güzel örneklerini teşkil eder. Anadolu Beyliklerinden, Selçukluya, Selçuklu'dan, Osmanlı Devleti'ne birçok dönemden örnekleri ile Türk- İslam kültürünün temel taşlarından tarihi bir şehir olarak karşımıza çıkar.

“

*Şehir merkezinden
dış ilçelere kadar
neredeyse her nokta da
var olan camiler, türbe,
kervansaray ve bedesten
gibi vakıf eserleri
Türk- İslam tarihi ve
kültürünün Anadolu'daki
en güzel örneklerini teşkil
eder.*

”

Tarihinin yanı sıra doğal güzellikleri ile de hafızalara kazınır

Kastamonu tarihi değerlerin yanı sıra Türkiye'nin cennet köşelerinden biri olan Kastamonu, büyük şehirlerin gürültüsünden kaçmak isteyenlerin sığınabilecekleri bir huzur bölgesi, panoramik dağlarıyla, yemyeşil ovalarıyla, zümrüt sahilleriyle, zengin kültürel varlıklarıyla birçok alternatifler sunan bir tatil beldesidir. Zengin mutfağı ve geleneksel yemekleri ile de dikkat çeken Kastamonu Türk halk müziğinin eşsiz örneklerinden olan Türküleri ile de hafızalarda yer alır. Kastamonu'nun sahip olduğu bu zengin tarihi ve kültürel mirası kadar bir diğer zenginliği de harikulade tabiatıdır. Başta Ilgaz Dağı Milli Parkı dağcılık sporları için mükemmel bir merkezdir. Zengin orman örtüsü, çeşitli yaban alabalığı ile görenlerin unutamayacağı özelliklere sahiptir. Kastamonu'nun 40 km güneyinde ki Ilgaz Dağı kayak merkezi kış aylarında büyük rağbet görmektedir. Kastamonu'nun bitki örtüsü ve peyzaj açısından çok zengin yaylaları da vardır. Daha ziyade Araç, Çatalzeytin ve Bozkurt ilçelerinde bulunan bu yaylalar yaz aylarında tatillerini şehir dışında geçirmek isteyenler için önemli bir turizm kaynağıdır. Pınarbaşı ilçesinde vahşi doğasıyla Varla Kanyonu ve Türkiye'nin en derin dördüncü mağarası olan Ilgarini, kampçılar ve maceracılar tarafından keşfedilmeyi beklemektedir.

Tarihin Bekçisi Kadim Şehir

Kastamonu

İnsanlık tarihi ile var olmaya başlayan Anadolu tarihinde kadim bir yere sahip olan Kastamonu tarihten bugüne bünyesinde koruduğu Türk- İslam kültürünün mimari ve kültürel eserleri ile Türkiye'nin

vakıf değerlerine katkıda bulunmaya devam ediyor. Konumu ve doğal yapısı ile tarih boyunca birçok medeniyete ev sahipliği yapan Kastamonu şehir merkezinden ilçelerine kadar Türk- İslam mimarisinin en önemli

eserlerini korumayarak yarınlara taşıyor. Tarihi bedestenleri, çarşıları, külliye, medrese ve camileri ile adete açık hava müzesi olan Kastamonu Anadolu medeniyetinin geçmişini hala ilk günkü ihtişamı ile insanlığa sunmaya devam ediyor.

Tarihi vakıf eserlerinin yanı sıra doğal güzellikleri ile de ilgi çeken Kastamonu'nun hatırı sayılır büyük bir kısmı ormanlarla kaplıdır. Şehrin içinden İç Anadolu ve Karadeniz'in ortaklaşa kullandığı ve Türkiye'nin en büyük ırmaklarından biri olan Kızıl İrmağın en büyük kollarından birisi olan Karaçomak Deresi geçer. Tarihi şehri tam anlamıyla ikiye bölen Karaçomak Deresi şehre uğrayan misafirlere huzurlu bir yolculuk imkânı da verir.

1105 tarihinde Türk yurdu olan Kastamonu, Danişmentliler zamanında Ahmet Gazi'nin Oğlu Gümüş Tekin devrinde fetih edildi. Yüz yıla yakın bir zaman Danişment idaresinde kalan şehir ve çevresi 15 yıl süre ile tekrar Bizanslılara geçmiş, 1213 yılında Anadolu Selçuklu Sultanı Alaaddin Keykubat'ın emriyle Selçuklu Kumandanı Hüsamettin Çobanbey tarafından zaptedilmiştir. Ardından yaşanan Moğol istilası ve beylikler dönemlerinden sonra, Kastamonu, Fatih Sultan Mehmet'in 1460 yılında Sinop'la birlikte bu şehri alarak Candaroğulları beyliğini Osmanlı Devleti'ne katmıştır.

Gelin birazda asırlık Türk yurdu olan Kastamonu'nun tarihi ve vakfı

değerlerine bakalım; Kastamonu, kervansaraylar, camiler, bedestenler, hanlar ve hamamlar gibi vakıf eserleri ile Anadolu Beylikler döneminden başlayıp Osmanlı dönemine kadar Türk-İslam kültürünü dünden bugüne taşıyor. İçinde bulundurduğu eserler ile adeta açık hava müzesi olan Kastamonu'daki vakıf eserlerimizin birkaçını şöyle sıralayabiliriz.

Kastamonu zengin tarihin yanı sıra vakıf eserleri, tarihi yapısı ve doğal güzellikleri ile birçok turizm alanına ev sahipliği yapar. Şehir merkezinden dış ilçelere kadar neredeyse her nokta da var olan camiler, türbe, kervansaray ve bedesten gibi vakıf eserleri Türk-İslam tarihi ve kültürünün Anadolu'daki en güzel örneklerini teşkil eder. Anadolu Beyliklerinden, Selçukluya, Selçuklu'dan, Osmanlı Devleti'ne birçok dönemden örnekleri ile Türk-İslam kültürünün temel taşlarından tarihi bir şehir olarak karşımıza çıkar.

İşte Kastamonu'yu bir gelin gibi süsleyen şehir merkezini yaşayan bir şehir müze haline getiren ecdat emanetlerini ise şöyle sıralayabiliriz. Osmanlı Döneminden kalma Nasrullah Kadı Camii, Candaroğulları Beyliği döneminden kalma İsmail Bey Külliyesi,

Şeyh Şaban-ı Veli Külliyesi, Cem Sultan Bedesteni ve daha niceleri bütün eserler şehrin sırayetine nakış gibi işlenerek tarihin yaşayan fotoğrafını oluşturmuşlar.

Türkiye'nin kömür deposu olarak bilinen karaelmas şehri Zonguldak, tarihi ve doğal güzelliklerinin yanı sıra sağladığı enerji kaynakları ile Türk ekonomisine ve Türk sanayisine verdiği destekle de bilinir. Zonguldak jeopolitik konumu nedeni ile Karadeniz kıyısında bulunur ve limanıyla Türkiye'nin Karadeniz ülkeleriyle olan deniz ticaretinde önemli bir yere sahiptir. Ayrıca Türkiye'nin en zengin taşkömürü madenlerini barındırır. Yöreye Anadolu Selçuklu ordusu 1084 yılında gelmiş ve yöreyi fethetmiştir. Daha sonra ise yöreyi Cenevizliler ele geçirmiştir, beylikler döneminde ise Candaroğulları bölgede hakimiyet kurmuştur. 1460 yılında Fatih Sultan Mehmet'in Amasra'yı almasıyla birlikte Zonguldak ve çevresi tamamen Osmanlıların eline geçmiştir.

Birçok insanın kömür madenleri ile tanıdığı şehrimiz Zonguldak aynı zamanda ilk çağlardan bugüne içinde saklı tuttuğu tarihi eserleri ve kendine özgü kültürü ile de Türkiye'nin sayılı

illerinden birisi olarak hafızalarda yerini alır. Selçuklu Devleti öncesi Türk Beylikleri dönemi ile Türk yurdu olan Zonguldak şehri vakıf eserleri ve vakıf kültürü ile de Türk- İslam kültürüne katkı sağlıyor. Doğal güzellikleri ve zengin tabiatıyla beraber biryandan da Türkiye turizmine değer katan şehir il merkezi ve dış ilçeleri ile özellikle Selçuklu ve Osmanlı dönemlerinin değerli vakıf eserlerine ev sahipliği yapıyor.

Yörenin diğer bir büyük ili olan ve tabiatı, vakıf eserleri ve sahilleri ile Türk turizmine ve kültürüne değer katan Bartın bölgenin diğer illeri gibi bütün değerleri ile misafirlerini ağırlıyor. Şehrin büyük bir kısmının ormanlarla kaplı olması ve zengin tabiatı ile doğa turizmine değer katan Bartın temiz sahilleri ile de deniz turizmine katkı sağlıyor. Antik çağdan günümüze birçok medeniyete ev sahipliği yapan doğal güzellikleri ve tarihi yapıları ile turistlerin ilgisini çeken Bartın camileri ile de Türk- İslam Kültürüne değer katmaya devam ediyor.

Roma İmparatorluğundan günümüze özellikle liman ve orman şehri olan Bartın tarihi eserleri ve

doğal güzellikleri ile de ülkemize turizm alanında hizmet vermekte özellikle Ankara'nın denize açılan kapısı olan Bartın; tarihi eserleri ve camileri ile de Bartın halkına ve turistlere hizmet veriyor. Türk- İslam kültürünün nadide örneklerinden olan camileri ile tarihe ışık tutarak asırlık ihtişamları Bartın'a değer katıyor. Özellikle Fatih Sultan Mehmet Han'ın Amasra ve Bartın'ın fethinden sonra yapılan camiler ve diğer vakıf eserleri ile hem doğal hem tarihi güzellikleri ile dikkat çekmeye devam ediyor.

Batı Karadeniz Cumhuriyet Döneminde yapılan demir çelik fabrikası ile yıldızı parlayan ve özellikle ticari üretimi ile Türk sanayisine ve Türk Ekonomisine katkı sağlayan ilimiz Karabük şehir ve tarihi ilçeleri ile yaşayan bir şehir müze olarak bütün vakıf eserleri ve vakıf kültürü ile hem Türk- İslam kültürüne hem de Türk turizmine artı değer katıyor. Tarih öncesi yerleşim yeri olan bölge birçok medeniyete ev sahipliği yaparken Selçuklu ve Osmanlı mimarisinin nadide eserleri ile de hala günümüzde dimdik ayakta durmaya devam ediyor.

Osmanlı Mimarisi Örneklerinin Yoğun Olarak Bulunduğu NOSTALJİ VE HAYRANLIK UYANDIRAN KENTİN KRONOLOJİSİ

MÖ 4. Yüzyıl

Kastamonu
Perslerin eline geçmiştir

MÖ 4. Yüzyıl

Büyük İskender Anadolu ile birlikte
Kastamonu topraklarını da
Makedonya'ya katmıştır.

M.Ö. 1. Yüzyıl

Pontus Krallığı, Romalılar
tarafından ortadan kaldırılmıştır.

M.Ö. 2000-1300

Hüküm süren Gaslar' da
yer almış.

M.S. 395

Kastamonu, Bizans İmparatorluğuna
katılmıştır.

1105

Kastamonu'nun Türk egemenliğine
Danışmentlerle gerçekleşmiştir.

1213

Anadolu Selçuklu toprağına girmiş.

1292

Moğollar tarafından yönetilmiş

1309

Kastamonu Candaroğulları Beyliği
tarafından yönetilmiş.

1460

Kastamonu Beyliği Osmanlı
idaresine girmiş

1460

Kastamonu, Fatih Sultan Mehmet
Osmanlı Devleti'ne katmıştır.

1900

Kastamonu, Milli Mücadele sırasında
önemli rol oynamıştır

23-31 Ağustos 1925

Cumhuriyetin ilanından sonra,
Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk
kılık kıyafet inkılabı yaptı.

Giriřimci Desteklerine

KATIL

Siz de Vakıf Katılımlı olun,
iřletmelere özel avantajlı finansman seçeneklerinden
yararlanıp işlerini büyütenler arasına katılın.

0850 202 1 202 | 444 44 77 | vakifkatilim.com.tr

VAKIF KATILIM

Eser Eser Tarihte Yolculuk

İnsan yaşamının başlangıcından günümüze birçok medeniyet ve kültüre ev sahipliği yapmış olan Kastamonu ve çevre illeri tarihinde saklı olan Anadolu Beylikleri dönemi, Selçuklu Dönemi ve Osmanlı dönemleri vakıf eserleri ile ziyaretçilerine dolu dolu bir tarih serüveni sunmaya devam ediyor.

CAMİLER

- Nasrullah Kadı Camii 1
- Kasaba Köyü Mahmut Bey Camii 2
- Atabeygazi Camii 3
- Sinan Bey Camii 4
- İbni Neccar Camii 5
- Kastamonu Araç Veznedar Camii 6
- Bozkurt - Beldeğirmeni Camii 7
- İnebolu - Hamidiye Camii 8
- Küre - Akşemsettin Camii 9
- Pınarbaşı - Savaş Köyü Camii 10
- Tosya - Meraşi Abdurrahmanpaşa Camii 11

HANLAR / KÜMBETLER

- 1 Kurşunlu Han
- 2 Cem Sultan Bedesteni
- 3 Arabapazarı Hamamı
- 4 Aşıklı Sultan Türbesi

KÜLLİYE

- 1 İsmail Bey Külliyesi
- 2 Şeyh Şaban-ı Veli Külliyesi
- 3 Benli Sultan Külliyesi
- 4 Yakup Ağa Külliyesi

KARABÜK

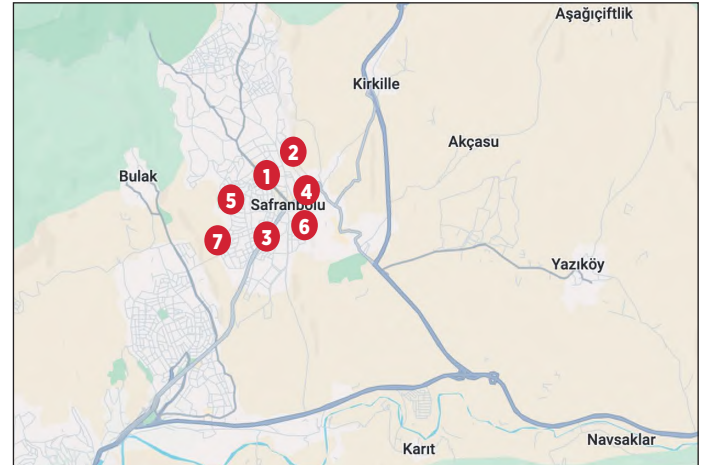
- 1- Cinci Han
- 2- Cinci Hamam
- 3- Ulu Camii
- 4- Köprülü Mehmet Paşa Camii
- 5- Toprak Cuma Hanı
- 6- İzzet Paşa Camii
- 7- Lütü Camii

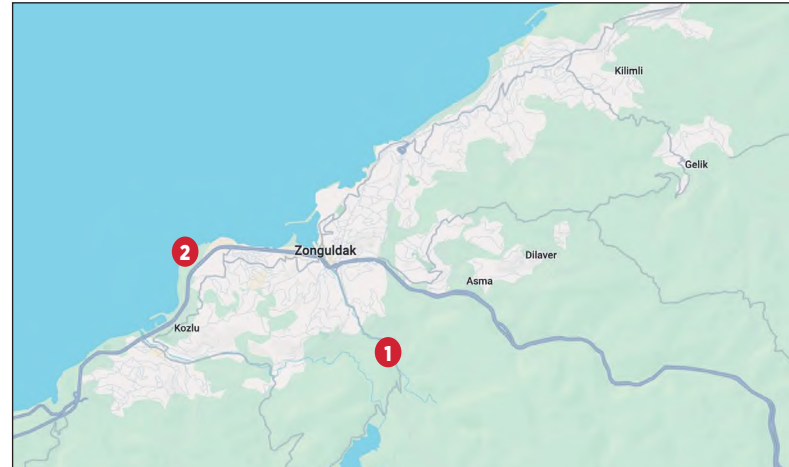
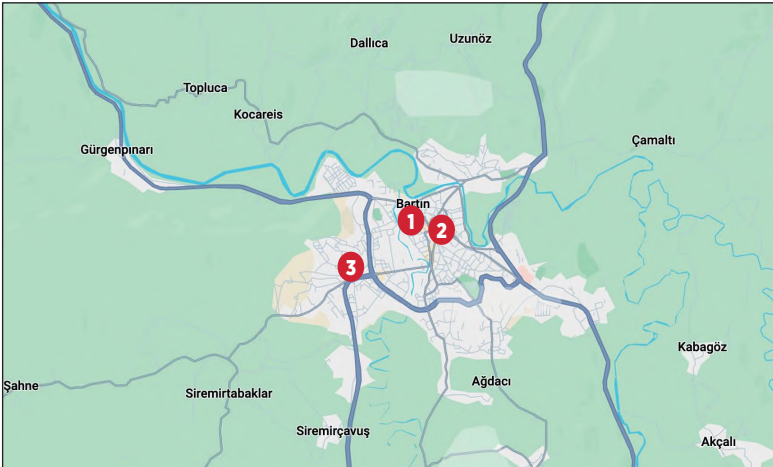
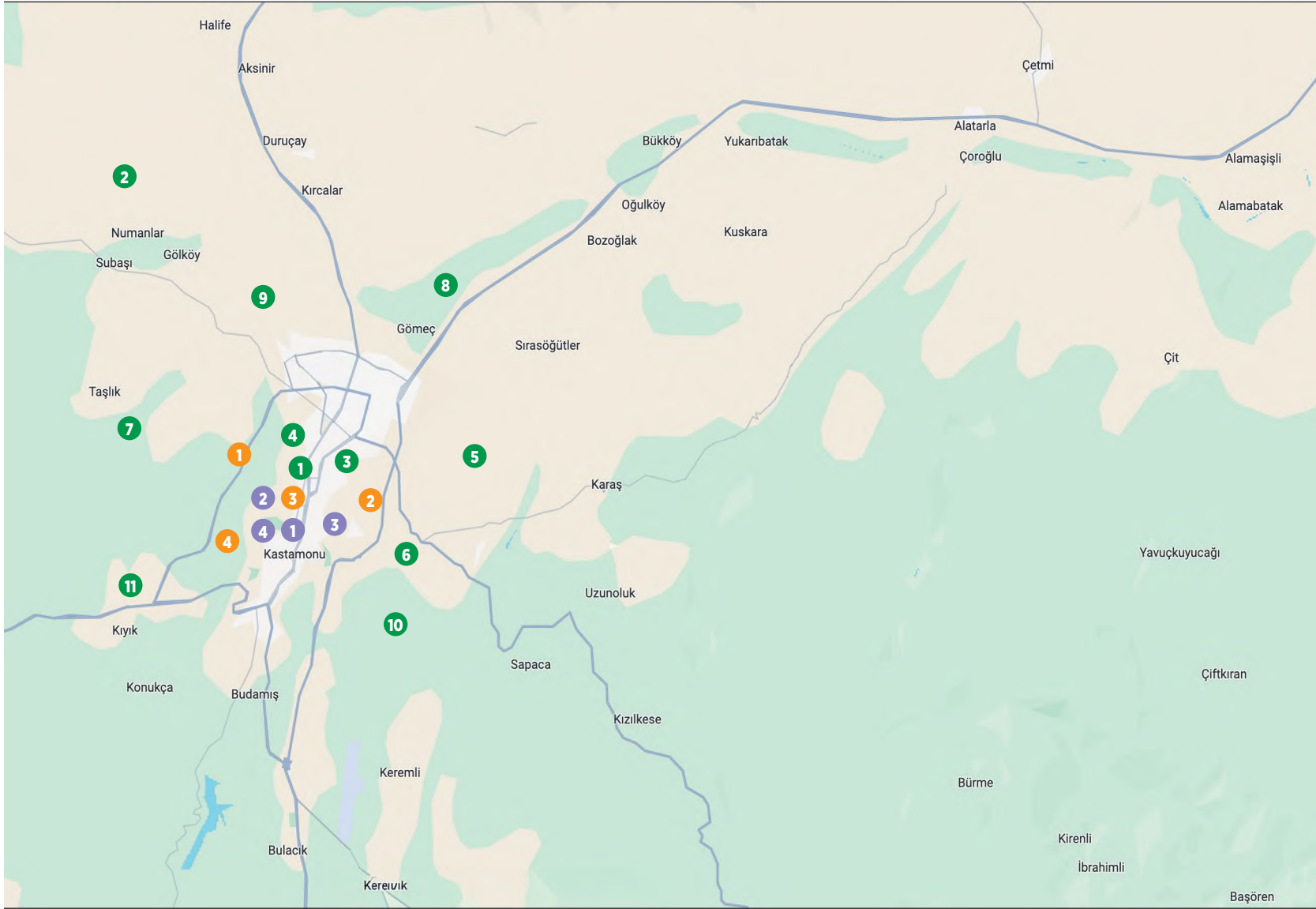
BARTIN

- 1- Merkez Şadırvan Camii
- 2- Merkez Orta İbrahim Paşa Camii
- 3- Amasra - Fatih Camii

ZONGULDAK

- 1- Ereğli - Orhan Gazi Camii
- 2- Devrek - İbrahim Ağa Camii

ASIRLIK EMANET ŞEYH ŞABAN-I VELİ KÜLLİYESİ

Kastamonu merkezde asırlardır misafirlerini ağırlayan ve tarihe tanıklık yapan Şeyh Şaban-ı Veli Külliyesi zamana karşı bütün heybeti ve ihtişamı ile şehri selamlamaya devam ediyor.

Yüz yıllardır kültürümüzün ender parçalarından birisi olan Şeyh Şaban-ı Veli Külliyesi tarih basamaklarına inerek tanımayla çalışsak sizlere şu ayrıntıları vererek geçmişe götürmeye çalışalım.

Kastamonu'nun tarihi ve kültürel dokusunun en önemli parçalarının başında gelen eser Şeyh Şaban-ı Veli Külliyesi olarak bilinir. Külliyede cami, türbe, asa suyu, şadırvan, hazine ve dergah evleri bulunur. Türk- İslam değerlerinin en kıymetli eserlerinden birisi olan, kültürün tarihi ve manevi özelliklerini bir arada barındıran külliye, Kastamonu'nun en çok ziyaret edilen mekânlarından birisi olarak misafirlerini karşılar. Cami, Seyyid Sünneti Efendi tarafından miladi takvime göre 1490

yılından önce yaptırılmıştır. Camiinin ilk şekli bilinmemektedir. Miladi takvime göre 1580 yılında Sultan 3.Murad'ın hocası ve müşidi Şuca Efendi, Seyit Sünneti Efendi mescidini genişleterek bugünkü haliyle camiyi yaptırmıştır. Cami, 1702, 1748 ve 1750 yıllarında tamir görmüştür. Dikdörtgen planlı ve moloz taştan yapılmış olan camii, mimarisi ve bezemeleriyle döneminin özelliklerini yansıtmaktadır. Şeyh Şaban-ı Veli Külliyesi'nin türbesi ise, Ömer Kethüda, ulema ve halk tarafından miladi 1020-1611 yılında yaptırılmıştır. Sultan Ahmed'in şehzadesi Sultan Osman zamanında Ömer Kethüda yapımına başlamış, ancak yersiz harcama ve israf bahanesiyle Nasuh Paşa tarafından

ŞEYH ŞABANI VELİ HAZRETLERİ

Kastamonu'nun Taşköprü İlçesi'nin Gökçe ağaç Bucağı'na bağlı Çakırçayı Köyü'nün Cimdâr Mahallesi'nde 1497 yılında dünyaya geldi. Kuran, hadis, tefsir ilimlerinde bilgilerini derinleştirmek için Kastamonu'ya gelmiş, burada önce Hisarardı Semsî'ndeki Cemalettin Mescidi avlusunda daha sonra Seyid Sünneti Mescidi'nde ilim tahsiline devam etmiştir. Öğrenim yıllarında güzel ahlâkı, ağırbaşlılığı ve çalışkanlığı ile hocalarının teveccühüne mazhar olmuştur.

idam edilince inşaat yarım kalmıştır. Türbenin yapımı, bundan iki yıl sonra, ulemanın ve halkın yardımlarıyla tamamlanmıştır. Türbeye doğu tarafından açılan tali kapı, Vezir Kurşuncuzade tarafından miladi 1618 yılında yaptırılmış ve harem denen bir bölüm eklenmiştir. Şadırvan, Fatma Hanım tarafından miladi 1900 yılında yaptırılmıştır. Külliye içinde, tarikat mensupları, külliye çalışan ve külliye emeği geçenlerin mezarları bulunmaktadır. Seyit Sünneti Efendi, Rumeli Beylerbeyi ve Kastamonu Valisi Ethem Pertev Paşa, Kastamonu Askerlik Dairesi ilk reisi ve Plevne Sol Kanat Komutanı Sadık Paşa, Kastamonu Valiliğinden Refik Bey, Halep Eşrafından Kastamonu Vali Muavini Mehmet Akel, Vilayet Mahkemesi Reisi Rizeli Fehmi Bey, alim, şair ve muallim Sadık Efendi, Safranbolu ulemalarından Zühtü Efendi, Vali Muavini Konyalı Mustafa Şerif Efendi burada mezarları bulunanlardan sadece birkaçıdır.

Dergâh Evleri'nin Cami ile aynı tarihlerde caminin banisi tarafından yaptırıldığı tahmin edilmektedir. Söz konusu anıt evler miladi 1845 yılında Sultan Abdülmecid'in emriyle Kastamonu Kaymakamı Salih Ağa tarafından esaslı şekilde tamir edilmiş, alt yapılar yenilenmiş ve ihata duvarıyla külliye çevrilmiştir. Günümüze ulaşan iki konak ve ortasındaki bina miladi 1900 yılında Azdavaylı Mahmut Paşa tarafından yaptırılmıştır. Uzun yıllar müze olarak kullanılan ortadaki binada Hz. Pir Şeyh Şaban-ı Veli'nin özel eşyaları ve Kastamonulu hattatlara ait hat eserleri sergilenmiştir. Şeyh Şaban-ı Veli Külliyesi, Kastamonu Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nce, eskiden Selamlık olan konak restore edilerek 2007 yılında Müze haline getirilmiştir. Şeyh Şaban-ı Velinin eşyaları da bu Müzeye alınmıştır. Çok değerli kişiliğe sahip olan Şeyh Şaban-ı Veli'nin anısına hürmeten Müzeye onun adı verilmiştir.

Şeyh Şaban-ı Veli Külliyesi'nde Kastamonu Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nün ilk çalışması 2005 yılında gerçekleştirilmiş ve konaklar onarılmıştır. 2008 - 2009 yıllarında külliye esaslı bir onarım ve çevre düzenlemesi gerçekleştirilerek, 2020 yılında restorasyonuna başlanmış olup, kasım 2022 de tekraren ibadete açılmıştır

Tarihten Bir KesitKastamonu

1 NASRULLAH KADI CAMİİ

Zamanın kadısı Nasrullah bin Yakup tarafından 6 kubbeli olarak yaptırılmıştır. 1746 tarihinde 1. Mahmud'un Reisülküttaplarından Hacı Mustafa Efendi tarafından esaslı bir onarım görmüştür. Bu onarım esnasında caminin mihrab tarafındaki üç kubbesiyle sağdaki mahfeli ve son cemaat yeri eklenerek cami genişletilmiştir. 1875 yılında zamanın valisi Neşid Paşa tarafından tamir ettirilmiş, 1945 yılında da yine bir tamir görmüştür. Caminin içerisinde giriş kapısı ve kaidesi bulunan orijinal minaresinin gövde kısmı günümüze ulaşmamıştır. Bugünkü minaresi 1916 yılında yapılmıştır. Ulu Cami tipinde, altı kâgir ayakla taşınan dokuz kubbeli bir yapıdır. Harim, batı yönünde ikisi aynalı tonozlu, biri kubbeli üç bölüm ile genişletilmiştir. Kuzyedeki giriş kapısı önünde yedi bölmeli son cemaat yeri bulunmaktadır. Son cemaat yerinin giriş kapısı-mihrap aksına gelen bölüm kubbe, diğer bölümler ise aynalı tonoz ile örtülüdür. Özgün minare yeri ypinin kuzeybatı köşesinde görülmekte, ancak bugünkü minaresi camiden birkaç metre uzakta yer almaktadır. Yapı tuğla taş almaşık duvarlı, kurşun üst örtülüdür. Nasrullah Kadi Camii ve Şadırvanı son olarak 2014 - 2016 yıllarında Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından, esaslı bir restorasyon çalışmasıyla tekrar ihya edilmiştir. Milli Mücadele döneminde Türk Kurtuluş Savaşı'na destek toplayan milli şairimiz Mehmet Akif Ersoy, Nasrullah Camii'nde de vaazlar vermiş ve aynı zamanda milli marşımız olan İstiklâl Marşı'nı TBMM'deki kabulünden önce ilk defa burada okumuştur. Cami içindeki hatlar ve süslemeler ise yine Kastamonulu ünlü hattat Ahmet Şevki Efendi tarafından vücuda getirilmiştir. Camiye, 1915 yılında, binadan kopuk olarak bir minare yapılması kararlaştırılmış, minarenin hafriyatı aynı yıl tamamlanarak, şehir ulemasından Hafız Osman Efendi'nin dua okumasıyla törenle temeli atılmıştır. Bilinmeyen bir tarihte duvarlarla örülmüş olan yedi bölümlü son cemaat yerinin kemer araları 1940 yılındaki onarımda açılmış, 1945 yılında kubbe kurşunları, daha sonraki onarımda alçı pencereleri ile değiştirilmiştir. Kent merkezinde yer alan cami; meydanı, şadırvanı, köprüsü ve sonradan eklenen medresesi ile bir külliye'dir.

2 CEM SULTAN BEDESTENİ

Osmanlı dönemden kalan eserde kitabesi bulunmadığından inşa tarihi bilinmemektedir. Ancak banisi olan Cem Sultan'ın 1469 yılında Kastamonu Sancak Beyi olduğu ve burada 5-6 yıl kaldığı bilinmektedir. Buna göre bedestenin 1469 yılı civarında yapıldığı kesindir. Bedesten 1802 tarihinde geçirdiği yangının ardından ve 1951 yıllarında onarımlar görmüştür. Cumhuriyet döneminde bir müddet sebze-meyve pazarı ve bir müddet de urgan kapalı olarak kullanılmıştır. 2006 yılında restorasyonu yapılan bedesten, kiracısı tarafından kullanılmaktadır. Bedestenin hemen yanında bulunan Penbe Han'ın banisi de Osmanlı Padişahı 2. Beyazıt'tır. Birbirleri ile taht mücadelesine giren iki büyük Osmanlı hanedan üyesinin eserlerinin asırlardır yan yana ilin ekonomisine katkı sağlaması da ilginç bir ayrıntıdır.

3 İSMAİL BEY KÜLLİYESİ

Candaroğulları Beyliği döneminden günümüze ulaşan tek Külliye konumunda bulunan eser, Şehinşah Kayası üzerine temel kazısı yapılmaksızın inşa edilmesiyle dikkat çekmektedir. Bu sebepten ötürü halk arasında Cami, Temelsiz Cami olarak adlandırılır. İsmail Bey, öldüğünde kendisi yatmak gayesi ile Türbe binasını yaptırmış olmasına rağmen, kendisi Bulgaristan'ın Filibe şehrinde vefat etmiş ve oraya defnolunmuştur. Medresesinde zamanın en önemli alimlerinin ders verdiği ve astronomi derslerinin de okutulduğu değişik kaynaklarda geçen külliyein Sıbyan Mektebi bölümü 1512 yılında Yavuz Sultan Selim tarafından eklenmiştir. Caminin batı kısmına bitişik yapılan imaretinden asırlar boyunca fakir ve muhtaçlara yapılan yardım, halk arasında mahallenin Aşağı İmaret olarak adlandırılmasına da vesile olmuştur. Külliyein unsurlarından birisi de Deve kervanlarının konakladığı Han'dır. 2009 yılında gerçekleştirilen restorasyon çalışması ile eski heybet ve ihtişamına yeniden kavuşan külliye, aynı zamanda Kastamonu kültür ve turizminin de en önemli değerleri arasında yer almaktadır. Kastamonu turizmine katkı sağlamak amacıyla, medrese bölümü el sanatları çarşısı olarak değerlendirilmiştir. 2003 yılında Deve Hanı, 2004 yılında Medrese binası kiracıları tarafından basit onarım görmüştür. Külliye 2009 yılında bir bütün halinde ele alınarak esaslı bir restorasyon çalışmasıyla ayağa kaldırılmıştır. 2010 yılında da külliyein kamulaştırma alanı çevre düzenlemesi gerçekleştirilmiştir.

4 ARABAPAZARI HAMAMI

Kastamonu'nun sembol eserlerinden olan Nasrullah Kadı Camii'nin masraflarının karşılanması amacıyla Nasrullah Kadı tarafından yaptırılmıştır. Her ne kadar kitabesi olmasa da yapılış tarihi caminin yapıldığı 1506 yılı olması kuvvetle muhtemeldir. Çifte Hamam olarak inşa edilen eser, kadınlara ve erkeklere mahsus iki ayrı bölümü ve bu bölümlerinin ayrı girişleri olan bir hamamdır. Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından 2008 yılında tamamlanan onarımında kubbe üzeri beton sıva kurşun kaplanmış, çürük olan cehennemlik ayakları yenilenmiştir. Hamama bitişik muhdes yapılar kaldırılmıştır. Hamam içi mermer kaplanmıştır.

5 KASTAMONU ARAÇ VEZNEDAR CAMİİ

Araç İlçe merkezindeki cami, 1916 yılında Sultan II. Abdülhamid'in hazine-i hassasının Başveznedarı Halil Bey tarafından yaptırılmıştır. Moloz taşından harçla yapılan caminin çatısı ahşap üzeri kiremitli olup, mihrabı Araç mermerinden yapılmıştır. İlçenin en görkemli eserlerinden birisi olan cami, 1914 yılında Hazine-i Hassa Serveznedarı Yusufbeyzade Hafız Halil Bey tarafından yaptırılmaya başlanmış ve minaresi ile birlikte 1916 yılında tamamlanmıştır. Oldukça gösterişli ve göz alıcı olan caminin giderlerinin karşılanması için de İstanbul'daki bazı akarlarını vakfettiği bilinmektedir. Kendisi de Araç ilçesinin Aşağıoba Köyünden olan Halil Bey, cami ile beraber bir çeşme yaptırmış ve çeşmenin suyunu da getirmiştir. Kendi köyüne de yaptırmaya başladığı camiye ise onun vefatının ardından eşi Fatma Remziye Hanım tamamlattır.

KASABA KÖYÜ MAHMUT BEY CAMİİ

1366 yılında Candaroğlu beylerinden Adil Bey'in oğlu Emir Mahmut Bey tarafından yaptırılmıştır. Caminin dış görüntüsü sade bir görünüme sahip olmasına karşın, iç yapı süslemeleri ve tarzı nadir örnekler arasında yer alır. Caminin dış duvarları moloz taştan yapılmıştır; içi ise tamamen ahşaptır. Yalnızca mihrap kısmında alçı kullanılmıştır. Bindirme tekniği ile çivi kullanılmadan yapılan Kastamonu'nun tek camisidir. Caminin giriş kapısı ahşap oymacılığının en nadide eserleri arasında yer almakta olup aslı Liva Paşa Etnografya Müzesi'nde sergilenmektedir. Camide ise imitasyonu bulunmaktadır.

Caminin kapısı 23.01.1997 tarihinde çalınmış Nisan 1997 ayında Manisa'da bir okulun bahçesinde terk edilmiş olarak bulunmuş ve Manisa Müzesi tarafından koruma altına alınıp Kastamonu'ya nakledilmiştir. Kapının tekrar çalınma ihtimaline karşılık koruma altına alınması için Kastamonu Etnoğrafya Müzesi'ne alınan eserin yerine camiye imitasyonu takılmıştır. 2005 yılında Vakıfların mülkiyetine geçen caminin 2007 yılında süslemeler hariç onarımı yapılmıştır. Mahmut Bey Camii, Anadolu'nun Orta Çağ Dönemi Ahşap Hipostil Camileri olarak 2023 yılında UNESCO Dünya Mirası Listesi'ne kaydedilen beş camiden biridir.

SİNAN BEY CAMİİ

Yapım kitabesi bulunmayan caminin iç tarafında bulunan yazının imza kısmındaki 1571 tarihinin yapım yılı olduğu sanılmaktadır. Banisi hakkında belge bulunmamakla beraber tarihinin seyri göz önüne alındığında bu kıymetli eseri Koca Sinan Lakaplı ve hayır eserleri ile ünlü devlet adamının yaptırmış olduğu anlaşılmaktadır. Zira bu paşanın Kastamonu Sancak Beyliği yaptığı dönem ile caminin yapılış tarihi aynı zamana rastlamaktadır. 1621 yılında esaslı onarım gören caminin 1960 yılında da kubbe kurşunları yenilenmiş ve çevresi park haline getirilmiştir. Camii yapan mimarın temeli attıktan sonra ortadan kaybolduğu ve yedi yıl sonra gelerek inşaatı başlayıp tamamladığı bununla temelin sağlam olmasını amaçladığı halk arasında söylenmektedir.

8 AŞIKLI SULTAN TÜRBESİ

Selçuklu dönemine ait kümbet biçiminde inşa edilen bu şekil türbeler, Selçuklular döneminde genellikle üst seviyede devlet adamı veya komutanlar için yapılmaktadır. Günümüze ulaşan yapısında, iki katlı Kümbet biçiminde Selçuklu mimarisi örneklerinden bir yapı görünümündedir. Türbede medfun bulunan zatların iskeletleri sandukaların içindedir. Ortada bulunan sanduka Aşıklı Sultan'a aittir ve yer almaktadır. Ancak ayak kısmı kapatılmış olup, gözükmemektedir. Aşıklı Sultan, Kastamonu'nun fethi esnasında Kale Kapısı denilen bu mevkideki çarpışmada şehit düşmüş ve şehit olduğu yere defnedilmiştir. Girişten ikinci sandukada Mağripli Mehmet isminde birisi medfundur. Diğer sandukalarda kimlerin yattığı bilinmemektedir. Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından 2013 yılında gerçekleştirilen restorasyon çalışmasında, kuzey cephesinde bulunan yapı kaldırılmış, Aşıklı Sultan'ın camikan içersinde sergilenen naaşı kapatılmış ve çevre düzenlemesi ile eser ecdada yakışır bir görünüme kavuşturulmuştur. Cumhuriyetin ilk yıllarında yaşandığı rivayet edilen bir yangın hadisesi sonrasında tabutu açıldığında cesedinin çürümemiş olduğu müşahade edilmiştir.

9 BENLİ SULTAN KÜLLİYESİ

Kastamonu il merkezine 27 km uzaklıkta ve Ilgaz Dağı'nın kuzey eteğinde yer alan Ahlat köyünün Benlisultan Mahallesinde bulunan külliye, cami, mutfak, nakıphane, misafirhane ve türbeden müteşekkildir. Külliye'nin unsurlarından birisi olan medrese ise uzun zaman önce yıkılmıştır ve herhangi bir iz kalmamıştır. Külliye'nin esas unsurları olan mutfak, nakıphane ve cami 1512-1520 yılları arasında Yavuz Sultan Selim döneminde inşa edilmiştir. Hem köye hem de külliye adını veren Benli Sultan'a bu lakap yüzünde bulunan ben'den dolayı verilmiştir. Asıl adı Mehmet Muhyiddin Efendi olup Nakşibendi şeyhidir. 1500'li yılların başlarında buraya gelerek II.Beyazıt, Yavuz Sultan Selim ve Kanuni Sultan Süleyman dönemlerinde yaşadığı bilinmektedir. 2012 yılında "Benli Sultan Tekkesi Vakfı" adına tapuda tescillenen Vakıflar Genel Müdürlüğü uhdesine geçen eser 2020 yılında restorasyonu tamamlanarak ihya edilmiştir.

10 PINARBAŞI - SAVAŞ KÖYÜ CAMİİ

Mülkiyeti Çelebi İbrahim Bey Vakfına aittir. Savaş Köyünde bulunan ve Candaroğulları Beyliği hükümdarlarından Süleyman Paşa'nın oğlu İbrahim Bey tarafından kurulan zaviyenin unsurlarından birisidir. Zaviyeden günümüze sadece bu cami ulaşabilmiştir. Caminin içindeki kalem işi süslemeler 1950'li yıllarda yapılmıştır. Caminin özgün halinde duvarları sade sıva ile örtülüdür. Köy odası olarak kullanılan kısım da 1948 yılı civarında eklenmiştir. Eser 2008 yılında Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından restore edilmiştir.

12 KÜRE - AKŞEMSETTİN CAMİİ

Kastamonu ve civarındaki Osmanlı dönemine ait ilk eserlerden birisi olan cami, Fatih Sultan Mehmet ve 2. Beyazıt dönemi devlet ricalinden Cendrecizade Hoca Şemseddin Efendi tarafından 1465 yılı öncesinde yaptırılmıştır. Küre'nin sembol eseri olan caminin ahşap oyma sanatı şaheseri olan giriş kapısı da 1473 tarihinde Nakkaş Abdullah oğlu İlyas tarafından yapılmıştır. Çini panosu, minberi ve mihrabı da birer sanat şaheseri olan caminin minaresi 1957 yılında aslına sadık kalınarak yeniden yapılmıştır. Caminin banisinin Fatih'in hocası Akşemseddin olduğu yönündeki rivayetler tamamen isim benzerliğinden ileri gelmektedir. Cami 2007 - 2009 yılları arasındaki çalışmayla restore edilmiştir. Camii duvarında 1676 tarihi yazılı kâbe tasvirli çiniler bulunmaktadır. 2009 yılında tamamlanan onarımında çatının kurşun örtüsü yenilenmiştir. İç sıvası raspa edilerek, horasan olarak yapılmıştır. Özgün zemin kötü bulunmuş ve tabanda kat düzenlemesi yapılmıştır. Caminin bahçesi taş kaplama yapılmış hazire kısmı ıslah edilmiştir. Camii ibadete açıktır. Ata yadigarı tarihi Akşemsettin Camii, Sıralı moloz taş duvarlı camii 4 ayak üstünde duran, 3 ana kubbe ve 6 yan tonozla örtülüdür. Caminin üzeri kurşun kaplıdır. Sedef işlemeli ana giriş kapısı bulunmaktadır. Caminin kuzey cephesinde 3 kubbeden oluşan son cemaat bölümü bulunmaktadır.

11 TOSYA - MERAŞI ABDURRAHMANPAŞA CAMİİ

Maraşlı Abdurrahman Paşa tarafından 1584 yılında yaptırılan Meraşı Abdurrahmanpaşa Camii, 1943 depreminde büyük ölçüde zarar görmüş ve daha sonra restore edilmiştir. 1917 yılında da onarıldığı bilinmektedir. Topografik konumu açısından çevreye hâkim bir noktada bulunan ve Mimar Sinan döneminin merkezî planlı camileri arasında yer alan yapının duvarları kesme taş ve tuğla ile örülmüş, üzeri dört yarım kubbe sistemiyle örtülmüştür. Simetrik planlanmadığı anlaşılan kuzey köşelerindeki küçük kubbelerin benzerleri güney kısmında yoktur. Beş kenarlı mihrap önü bölümü yarım kubbe boyunca dışa taşırılmıştır. Örtü sistemi, ikisi sekizgen ve bağımsız, ikisi duvara bitişik dört ayakla taşınmaktadır. Beş gözlü son cemaat yerinin kubbeleri sivri kemerler ve altı mermer sütun üzerine oturtulmuştur. Camiye kuzey ve batı cephelerinde yer alan iki kapıdan girilir. Mukarnas kavsaralı cümle kapısı üzerinde 992 (1584) tarihli inşa kitâbesi bulunmaktadır. Mermer mihrap nişi de kapı gibi mukarnas dolguludur. İç mekân çok sayıda pencereyle aydınlatılmış olup revzenlerle kalem işi süslemeler depremden sonra yapılan restorasyona aittir. Caminin kuzeybatı köşesindeki sekizgen kaide üzerinde yükselen minare, çokgen gövdeli eski minarenin depremde yıkılması üzerine restorasyon sırasında yapılmıştır.

14 KURŞUNLU HAN

Tarihi Kurşunlu Han, Candaroğulları Beyliği'nin son hükümdarı Kemalettin İsmail Bey tarafından 1443-1461 yılları arasında yaptırılmıştır. Afrikalı Seyyah İbn-i Batuta'nın "gördüğüm yerler arasında en zengin, en güzel şehirlerden birisi" dediği ve bir ilim, irfan yurdu olarak tanımladığı Kastamonu'ya mührünü vuran Candaroğulları sülalesinin ilime ve ilim adamına en çok değer veren hükümdarı İsmail Bey'in Kastamonu ticaret hayatına sağladığı en büyük katkı Kurşunlu Han olmuştur dediği handır. Kurşunlu Han, yapıldığı tarihte Kastamonu'nun en büyük ticaret merkezi konumundadır. Asırlar boyunca da Kastamonu ticaretinin merkezi olma özelliğini kaybetmemiştir. Hemen batı cephesine yapılan Cem Sultan Bedesteni ve Penbe Han'ın işlevsellik kazanması ile şehirdeki ticari fonksiyonun merkezi haline gelen muhit, günümüzde de ticari hareketliliğin en yoğun olduğu bölge olarak dikkat çekmektedir. Kurşunlu Han, 16. yüzyılda en çok kira geliri getiren ticaret merkezi olurken, 1689 yılında şehrin ikinci büyük ticaret merkezi konumuna düşmüş, 1691 yılında yıllık 35.000 akçe kira geliri getirmiştir. Ticari potansiyeli bu dönemde zamanla arttığı gözlenen Kurşunlu Han, 1704 yılında 65.000 akçe kira geliri getirir hale gelmiştir. Zaman içerisinde tıpkı Kastamonu'daki diğer ecdad yadigarı eserler gibi sahipsiz kalan ve yılların acımasızlığına direnemeyen han, uzun zaman bakımsız bir vaziyette içteki dükkanları depo olarak kullanılan atıl bir eser halini almıştır. 1998 yılında Kastamonu Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nün kurulması ile hayat bulan eserler arasında Kurşunlu Han da yerini almıştır.

13 ATABEYGAZİ CAMİİ

Kastamonu Atabey Mahallesi'nde bulunan Atabey Gazi Camisi'ni kitabesinden öğrenildiğine göre, Çobanoğulları zamanında Atabey Alp Yürük 1273 yılında yaptırmıştır. Kastamonu'nun en eski camisi olan bu yapı 1800 ve 1871 yıllarında onarılmıştır. Cami kesme ve moloz taştan yapılmış, ibadet mekanını kırk ahşap direğin taşıdığı bir tahta tavan ile örtülmüştür. Bundan ötürü de halk arasında Kırk Direkli Cami olarak tanınmıştır. Giriş kapısı taştan yapılmıştır. Cami yanındaki minaresi kesme taştan olup tek şerefelidir. Caminin güney duvarının hemen doğusunda da Atabey türbesi bulunmaktadır. Türbede kimin yaptığı kesin olarak bilinmemekle birlikte Çobanoğulları Beyliği hükümdarlarından birisinin medfun olduğu kuvvetle muhtemeldir. Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından cami ve türbenin onarım çalışmalarına 2006 yılında başlanmış, cami 2009 yılında tamamlanmıştır. Türbe ile beraber çevre düzenlemesi işinin de yapıldığı çalışma ise 2010 yılı sonlarında bitirilmiştir. Çevre düzenlemesi çalışmaları esnasında Kastamonu'nun fethinin çok önemli bir simgesi olan bu eseri kapatan ve boğan iki yapı da istimlak edilerek yıkılmış ve Atabey Gazi'nin yadigarı olan eserler gün yüzüne çıkarılmıştır.

Çeşm-i Cihanda Fatih'in Emaneti; FATİH CAMİİ

Asırlık gelenek günümüzde de devam ettirilir ve diğer camilerde rastlanmayan "Cuma hutbesinin kılıç çekilerek okunması" geleneği Fatih Camii'nde yaşatılmaktadır. Bilindiği üzere Osmanlı orduları fethedilen yerlerde komutanlar, devlet otoritesini göstermek için cuma günleri camilerde minbere kılıçla çıkıp hutbeyi okurmuş.

Fatih'in Çeşm-i Cihanı Amasra'da şehrin fethi sırasında 1460 yılında, Fatih Sultan Mehmet tarafından camiye çevrilen yapı, 9. yüzyılda Amasra Kalesi içerisinde yapılmış eski bir Bizans Kilisesi olarak bilinir. Dönemin tüm yapı özelliklerini taşıyan yapının Narthex (İlk Cemaat) bölümü ile Ambon (Apsis) çıkıntısı sonradan mekâna katılarak değişiklikler yapıldı kaynaklarda yer alır. O yılların kaynaklarında, Fâtiḥ Sultan Mehmed'in burayı ele geçirdikten sonra bir kiliseyi camiye çevirdiği bildirilmektedir. Nitekim Âşıkpaşazâde bu durumu, "Bir eyi kiliseyi cami etti, hutbe-i İslâm anda dahi okuttu" ifadesiyle nakleder. Necdet Sakaoğlu'nun tesbitine göre vakfiyesinde üç köyün âşârı ile Amasra'da çocuksuz ölenlerin mal ve servetlerinin camiye

kılması sağlanmıştır. Bütün Türk dönemi boyunca Fâtiḥ Camii Amasra kasabasının tek büyük camii olarak kalmış, yine kale içindeki çok küçük bir yapı olan Kilise Mescidi ile beraber müslüman ahalinin istifadesine sunulmuştur. Ancak şehirde XIX. yüzyılın ikinci yarısında kale dışındaki İskele Camii ile bugün izleri bile kalmayan üç mescid daha yapılmıştır. Fâtiḥ Camii tek minareli dikdörtgen planlı, uzunlamasına basit bir yapı olup doğu tarafında dışarı taşkın yarım yuvarlak bir apsisi vardır. Üstü kiremit kaplanmış ahşap bir çatı ile örtülüdür. Caminin içi girift Osmanlı tarzı hat ve geometrik desenlerle dekore edilmiştir. Cami popüler bir turizm merkezidir ve aynı zamanda Müslümanlar için ibadet alanı olarak da kullanılır. 1460 yılında Amasra'nın fethinde de komutan kılıçla

minbere çıkarak hutbe vermiştir. O günün anısına camiye kılıcını bırakmıştır. O tarihte kiliseden çevrilen Fatih Camii, fetihten bugüne kadar fethin sembolü olarak cuma ve bayram hutbeleri kılıçla okunmaktadır. Fatih Camii, Amasra'nın zengin tarihi ve kültürünün bir hatırlatıcısıdır.

1887 yılında mekânı örten ve yıkılma tehlikesi gösteren beşik tonoz çatı kaldırılmış, yerine ahşap tavan ve çatı yapılarak büyük bir onarımdan geçirilerek bugünkü görüntüsüne kavuşmuştur. Fatih Camii'nde her Cuma ve Bayram namazlarında hutbenin kılıç çekilerek okunması geleneği yaşatılmaya devam eder. 1998 yılında caminin restorasyon ihalesi yapılmış, 2002 yılında tamamlanan onarımının ardından ibadete açılarak hizmete sunuldu.

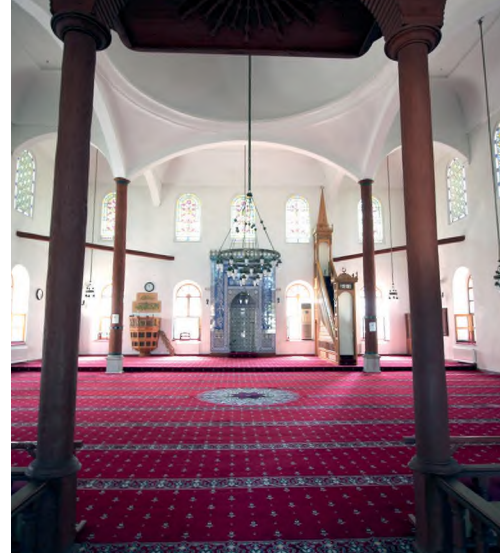
2

MERKEZ ORTA İBRAHİM PAŞA CAMİİ

Bartın şehrin merkezinde bulunan ve Osmanlı dönemi 19. YY eserlerinden olan Bosna Valisi İbrahim Paşa tarafından 1825 yılında Paşanın vefatından önce yapılarak kültürümüzün bir parçası olarak tarihe geçti. 1864 ve 1897 yıllarında iki büyük yangın geçirmiş olan camiyi, ilk yangının ardından Bartın halkı tarafından, ikinci yangından sonra da Sultan İkinci Abdülhamid tarafından onarıldığı bilinir. 1902 yılında Bartın Redif Taburu Binbaşısı Necip Bey tarafından esaslı bir onarımdan geçirilmiş ve son halinin de bu onarım esnasında oluşturulduğu kayıtlarda doğrulanır. 1968 yılında deprem sonrası tamir görmüştür. 12'si büyük kubbenin etrafında olmak üzere 32 pencerelidir. Kare planlı, tek kubbeli ve tek minarelidir. Ana malzeme; köşelerde blok kesme taş, diğer kısımları moloz taştır. Altında 11 adet dükkân bulunmaktadır. Merkez Orta İbrahim Paşa Camii 2006 yılında Vakıflar Bölge Müdürlüğüne onarılacak korunmaya ve vatandaşlarımıza hizmet vermeye devam etmektedir.

İBRAHİM PAŞA CAMİİ

Vakıflar Genel Müdürlüğü'ne bağlı olan Orta İbrahim Paşa Camii'nin kitabelere göre Bosna Valisi İbrahim Paşa tarafından yapıldığı kayıtlarda yer alıyor. Döşemesi tahtadan olan caminin etrafında ve giriş katlarında dükkânlar yer alıyor. Ayrıca Bartın kent merkezinde Vakıflar Genel Müdürlüğüne bağlı Osmanlı Dönemine ait 8, Cumhuriyet Dönemine ait ise 3 olmak üzere 11 cami bulunuyor.

3

MERKEZ ŞADIRVAN CAMİİ

Tüm ihtişamı ile asırlardır şehrin merkezinden yer alan Merkez Şadırvan Camii 1903- 1905 yıllarında halktan toplanan paralarla yapıldığı bilinir. Bartın Halkı tarafından buluşma noktası olarak ta kullanılan Merkez Şadırvan Camii'nin minaresinin ise 1913 yılında yapıldığı şerefesindeki kitabeden anlaşılır. Bartın merkezde bulunan asırlık ecdat yadigarı Merkez Şadırvan Camii dikdörtgen planlı olup, duvarları köşelerde kesme taş, diğer kısımları tuğla ve moloz taştan harçla yapılmıştır. Kırk pencere ile aydınlanan ferah iç mekanlara sahiptir. Kesme taştan inşa edilen caminin altında ise 7 adet dükkânı bulunuyor. Minaresi, kuzeybatı köşesinde kesme taştan çok köşeli olarak yapılmıştır. 1986 yılında bir onarım gören eser en son 2014 yılında Vakıflar Bölge Müdürlüğüne restorasyona alınarak onarıldı.

Yaşayan Müze Safranbolu

1 CİNCİ HAN ve CİNCİ HAMAM

Han ve hamamdan oluşan bu güzide vakıf eseri Osmanlı padişahı Sultan 1. İbrahim zamanında Kazasker olan Karabaşzade Hüseyin Efendi tarafından 1645 yılında yaptırıldı. Yapıya ismini veren Osmanlı tarihinde Cinci Hoca olarak meşhur olan bu zat Safranboluludur. Safranbolu'da yaptırmış olduğu han da hamam da Cinci ismiyle adlandırılarak tarihe Türk- İslam mimarisinin bir yapıtı olarak ismini yazdırıyor. Söz konusu vakıf eserimiz, kesme ve moloz taştan yapılmış olan han iki bölümlüdür. Ortadaki avluya açılan revakların gerisinde odalar yerleştirilmiş. Yapı da büyük kemer kapısı mevcut olup, kapının üzerinde çıkma bir bölüm bulunuyor. Çarşının merkezinde olan Restore Et - İşlet Devret modeline göre Restorasyon çalışmaları tamamlanarak geçici kabulü yapılmış ve 22.09.2004 tarihinde resmi açılışı yapılmış. Halen müstecir tarafından otel olarak vatandaşların ve turistlerin hizmetine sunulmakta. Cinci Hamam, hem kadınlara hem de erkeklere ayrı olarak hizmet veren iki bölümden oluştuğundan çifte hamam özelliği taşımaktadır. 2007 - 2009 yıllarında Vakıflar Bölge Müdürlüğü tarafından onarımı yapılan tarihi eserimiz halen müstecir tarafından işletilmektedir.

2

KÖPRÜLÜ MEHMET PAŞA CAMİİ

Söz konusu vakıf eserimiz Safranbolu'nun simge eserlerinden birisidir. Osmanlı sadrazamlarından Köprülü Mehmet Paşa tarafından 1661 yılında yapıldı. Camide Osmanlı'nın 4 dönemine ait kalem işlerine rastlanmaktadır. Bu da eserin Osmanlı döneminde en az dört kez esaslı onarım geçirdiğini göstermektedir. Bu onarımlardan 1815 yılındaki onarımı Viranşehir Valisi Mehmed Ağa'nın yaptırdığı biliniyor. Cumhuriyet döneminde de 1970, 1995 ve en son 2018 yıllarında Vakıflar kurumunca esaslı onarımlar gördü. Eser sadece camisiyle değil aynı tarihte yapılan güneş saati ve muvakkithanesi ile de dikkat çeken bir yapısı ve donanımı var. Vakit tayinlerinin ve hesaplamalarının yapıldığı muvakkithane ile Osmanlı'nın 95 güneş saatinden birisine sahip olması, bu eseri asırlar boyunca ilmi çalışmaların yapıldığı bir merkez haline de insanlığa hizmet ettiği kayıtlarda geçiyor.

Camide Osmanlı'nın 4 dönemine ait kalem işlerine rastlanmaktadır. Eser sadece camisiyle değil aynı tarihte yapılan güneş saati ve muvakkithanesi ile de dikkat çeken bir yapısı ve donanımı var.

İZZET PAŞA CAMİİ

Osmanlı padişahı 3. Selim'in Sadrazamlarından İzzet Mehmet Paşa tarafından 1796 yılında hayata geçirildi. Safranbolu'nun en görkemli camileri arasında yer alan ve 1902 ile 1993 yıllarında onarım gördüğü bilinen eser sanat tarihi açısından önem arz eden kalem işi süslemeler ve mimari yapısıyla dikkat çekmekte. Kastamonu Vakıflar Bölge Müdürlüğü'nün kurulmasının ardından önce 2007 - 2008 yıllarında restorasyon çalışması yapılmış ardından da 2015 yılında kurşunları yenilendi. Safranbolu mimarisinin temsili olan tek minareli cami, içinde birkaç vakıf dükkânı, kütüphane ve iki şadırvan bulunan küçük bir külliye olarak değerlendirilebilir.

ULU CAMİİ

Safranbolu'nun kıymetli eserlerinden birisi olan Ulu Camii Hagios Stephanos (Aziz Stefanos) adıyla tanınan Kilise'nin 1093 yılında yaptırıldı. Yörenin fethinden sonra da asırlar boyunca kilise olarak kalan eser, 1956 yılında camiye çevrildi. Eserdeki üç kitabenin de sonradan konulduğu ifade ediliyor. Tarihi yapı 2015 yılında yapılan esaslı ve büyük restorasyon çalışmasıyla ihya edilerek tekrardan aslına uygun şekilde yenilendi. Osmanlı Devleti'nin bölgedeki hakimiyeti sonrasında camiye dönüştürülmüş ve günümüze kadar ayakta kalmıştır. Mimari açıdan dikkat çeken Ulu Cami, geleneksel Osmanlı mimarisinin özelliklerini taşımaktadır. Yapının dış cephesindeki detaylı işlemler ve iç mekanındaki süslemeler, ziyaretçilere geçmişin ihtişamını ve tarihî önemini yansıtmaktadır. Çevresinde bulunan tarihi dokularıyla uyumlu bir şekilde yer alan Ulu Cami, Safranbolu'nun çarşısında tüm ihtişamı ile varlığını sürdürmeye devam ediyor.

LÜTFİYE CAMİİ

Kitabesine göre Hicri 1 Cemaziyelevvel 1298 (1 Nisan 1881) tarihinde ibadete açılmıştır. Banisi Safranbolu'nun Akçasu Mahallesi sakinlerinden Muslubeyoğlu Hacı Hüseyin Hüsnü Efendi'dir. Caminin resmi adı Lutfiye Camii'dir. Sebebi ise; banisinin uzun, yorucu ve meşakkatli hac yolculuğunun ardından memleketine döndüğünde şükür için camiyi yaptırırken "Allah bana memleketime dönmeyi lütfetti bu yüzden caminin adı da Lutfiye olsun" demesidir. Kitabede de caminin adı bu şekildedir. Bir derenin üzerinde ve neredeyse arsasız inşa edilen cami 2005 yılında basit onarım gördü.

Caminin resmi adı Lutfiye Camii'dir. Sebebi ise; banisinin uzun, yorucu ve meşakkatli hac yolculuğunun ardından memleketine döndüğünde şükür için camiyi yaptırırken "Allah bana memleketime dönmeyi lütfetti bu yüzden caminin adı da Lutfiye olsun" demesidir.

Orhan Gazi'den Günümüze Zonguldak

EREĞLİ ORHAN GAZİ CAMİİ

Osmanlı Devleti'nin kuruluş yıllarında gerçekleşen fetihlerle Türk- İslam coğrafyasına dahil edilen Zonguldak vakıf eserleri ile kültürümüze değer katmaya başladı. Anadolu'nun Ayasofya'sı olarak bilinen Zonguldak Ereğli'deki kilise, Ereğli'nin Osmanlı Sultanı Orhan Gazi tarafından fethedilmesinin (1327 civarı) ardından camiye çevrilen kilise 405 - 450 yılları arasında inşa edildi. Anadolu'da Ayasofya ismiyle inşa edilen ilk kilise olma özelliğini taşıyan yapıya, fethin ardından minare eklenerek camiye dönüştürüldü. Taş minaresindeki işçilik ve camideki mimari üslup dikkat çekmekte. Türklerin fethinin ardından camiye çevrilmesinin sonrasında birçok defa onarımlar gören eser en son 2014 yılında restorasyon yapılarak vatandaşların hizmetine sunuldu.

Orhan Gazi, hayatı, dönemi ve başarılı yönetimi, Osmanlı Devleti'nin temellerinin atılmasında ve genişlemesinde kritik bir rol oynar. Orhan Gazi'nin dönemi, Osmanlı'nın yükselişinin ilk adımlarının atıldığı ve imparatorluğun güçlenerek büyümeye başladığı bir zaman dilimidir.

2 DEVREK- İBRAHİM AĞA CAMİİ

Zonguldak'ın bir diğer vakıf eseri ise, mülkiyeti Hacı İbrahim Ağa Vakfına olan Devrek'te bulunan İbrahim Ağa Camiidir. Caminin İlçe Müftülüğü tarafından konulan isim levhasında yapılış tarihi 1868 tarihi olarak belirtilir. Banisi Hacı İbrahim Ağa isimli bir hayır sahibi tarafından inşa edilerek vakıf değerleri arasına girmiştir. Söz konusu cami 1944 yılında Şemsi Paşa Camii'nin yıkılmasının ardından genişletildi. Minaresi ise 1947 yılında Devrek Güzelleştirme Derneği tarafından yaptırılarak şehre kazandırıldı. Minberi yakın dönemde yapılmış olmasına rağmen özelliklidir. Hat yazıları ve süslemeleri oyma tekniği ile işlendi. Vakıflar Bölge Müdürlüğüne 2017 yılında başlatılan restorasyon çalışmaları 2021 yılında tamamlandı.

Sürdürülebilir Yatırımlara

KATIL

Siz de Vakıf Katılımlı olun,
ülke kalkınmasına katkı sağlayan
sürdürülebilir yatırımlara destek olanlara katılın.

0850 202 1 202 | 444 44 77 | vakifkatilim.com.tr

VAKIF KATILIM

Başkan Çetinkaya: PEYGAMBER EFENDİMİZİN HADİSİ ŞERİFİ İLE YOLA ÇIKIYORUZ

Karabük Belediye Başkanı Özkân Çetinkaya vakıfların önemine dikkat çekerek, “Peygamber efendimizin ‘Komşusu aç iken, tok yatan bizden değildir’ hadisi şerifini en iyi şekilde uygulayan bir milletiz” dedi.

Sosyal yardımlaşma vakıflarının önemini, kültürümüz ve yaşam alışkanlıklarımız açısından nasıl değerlendiriyorsunuz?

Vakıflar, İslam dünyasının insanlık tarihine kazandırmış olduğu yardımlaşma ve dayanışma kurumlarıdır. Tarihte ilk vakıf Hazreti Ömer R.A tarafından kurulmuştur. Ömer (R.A) Hayber’in fethinden sonra kendisine ganimet olarak düşen bir arazinin satılmaması, miras

birakılmaması ve hibe edilmemesi şartı ile fakir, köle, misafir ve Allah yolunda seyahat edenlerin kullanımına tahsis etmiştir. Biz, Türkler de İslamiyet ile tanıştıktan sonra Ömer (R.A)’tan kalan bu eşsiz mirasın en önemli koruyucusu ve takipçisi olduk. Özellikle Selçuklular ve Osmanlı İmparatorluğu dönemlerinde sahip olduğumuz topraklardan geçen ister Müslüman olsun ister gayri Müslüm hiçbir ayırım yapmadan garibin, fakirin

ve her kesimden yolcunun ihtiyaçlarını karşılamak ve mağduriyetlerini gidermek için ülke sınırlarımız içerisinde sayısız vakıflar ve bu vakıflara bağlı aş evleri, hanlar, hamamlar, yollar ve köprüler yaptılar ve bu yapılardan hiçbir karşılık elde etmeden insanlığın hizmetine sundular. Biz de bu tarihi mirası hiçbir zaman unutmadık. Bu vakıf ve yardımlaşma kültürünü her il ve ilçede Sosyal Yardımlaşma vakıfları kurarak yardıma muhtaç insanlarımızın

yardıma koştuk. Üstelik bunu sadece devlet olarak da yapmıyoruz. Biz millet olarak da yardımlaşma kültürünü içimizde barındırıyoruz. Peygamber efendimizin “Komşusu aç iken, tok yatan bizden değildir” hadisi şerifini en iyi şekilde uygulayan bir milletiz. Bunun en önemli göstergesi ise kandillerde ve diğer mübarek günlerde toplumsal dayanışmamızdır.

Karabük Belediyesi olarak, Karabük'teki vakıf eserlerini korumak ve yaşatmak adına yaptığınız çalışmalar nelerdir?

Bildiğiniz gibi Karabük, geçmiş 1939'da Karabük Demir ve Çelik Fabrikasının kurulması ile birkaç evden oluşan Karabük köyü hızla ve kontrolsüz olarak yapılaşmaya başladı. Şehrimizde atalarımızdan günümüze kalan vakıf eserleri bulunmaktadır. Karabük Belediyesi olarak bu ata yadigarı eserlerimiz için elimizden gelen her şeyi yapmaya hazırız. Bu eserlerin korunmasında Vakıflar Genel Müdürlüğümüzden yardım talebi geldiği takdirde, Karabük Belediyesi olarak elimizdeki tüm imkânları kullanmaktan hiç çekinmeyiz.

Vakıflar Genel Müdürlüğünün Karabük'teki çalışmaları hakkında ne söylemek istersiniz?

Karabük Belediye Başkanlığı olarak Vakıflar Genel Müdürlüğümüzün yaptığı

“

Vakıflar, İslam dünyasının insanlık tarihine kazandırmış olduğu yardımlaşma ve dayanışma kurumlarıdır. Tarihte ilk vakıf Hazreti Ömer R.A tarafından kurulmuştur.

”

çalışmaları çok yakından takip ediyoruz ve bu çalışmaları takdirle karşılıyoruz. Vakıflar Genel Müdürlüğünün yaptığı çalışmaları çok kıymetli buluyoruz. Bu konuda biz Karabüklüler olarak şükranlarımızı sunuyoruz.

Karabük'te vakıf eserlerini koruma ve gelecek nesillere aktarma konusunda vatandaşın bakış açısını değerlendirir misiniz?

Karabük halkımız manevi değerlerine, atalarımıza, geleneklerine, örf ve adetlerine bağlı bireylerden oluşmaktadır. Biz Karabüklüler olarak atalarımızdan bize miras kalan her türlü eseri canımız pahasına korumaya ve bu eserleri gelecek kuşaklara eksiz olarak devretmek konusunda her türlü fedakârlığı yapmaya hazırız. Karabük'te yaşayan her bir hemşerimizin de benimle aynı fikirde olduğundan hiçbir şüphem yoktur.

Kudretli iradesi, keskin aklı ve kut'lu bilgeliğiyle 29 Mayıs 1453'te İstanbul'u fethederek çağı değiştiren cihan hükümdarı Fatih Sultan Mehmet'in annesi Hatice Alime Hüma Hatun'un memleketi Kastamonu...

Kastamonu, Selçuklu ve beylikler döneminden itibaren Türk kültürü ve tarihinin izlenebildiği kadim şehirlerdendir. Kaynaklar gösteriyor ki özellikle Malazgirt ve Miryokefalon zaferlerinin ardından Kastamonu'ya yoğun bir şekilde Oğuz iskânı gerçekleşti. Kastamonu ve çevresindeki Türk beylikleri de devamında Bizans'a karşı başarılar kazanmış ve nüfusunu artırdı.

Diğer taraftan 13. yüzyılda Anadolu'daki nüfus hareketliliği sonucunda da birçok Türk boyu Kastamonu'ya yerleşti. Bu sebeplerden dolayı 13. yüzyılın önde gelen ilim insanları tarafından "Türkmenlerin başkenti" olarak da nitelendirilen Kastamonu, neredeyse 24 Oğuz

boyunun tamamına o yıllarda (bugüne) ev sahipliği yapmaya başladı.

Tarihin Akışını Değiştiren Anne

Devamındaki yıllarda, 1299'da kurulan Osmanlı İmparatorluğu'nun 1421'de tahta geçen sultan 2. Murat, bütün Anadolu'yu Osmanlı topraklarına katmak amacını taşıyordu. Dolayısıyla 1424'te Bolu yakınlarında karşılaşan Osmanlı ile Anadolu Selçuklu Devleti'nin yıkılışından sonra Kastamonu ve çevresinde kurulan Türk beyliği Candaroğulları kuvvetlerinin savaşından İsfendiyar Bey yenik ayrıldı ve Sinop'a çekildi.

Daha sonra 2. Murat ve İsfendiyar Bey arasında barış sağlanarak kırınglıklar unutuldu. Bunun üzerine

“

*Hüma Hatun, kut'lu
fethi gerçekleştirerek
Bizans'a son veren
ve çağı değiştiren
Fatih Sultan Mehmet
Han'ın annesi olarak
tarihteki yerini aldı.*

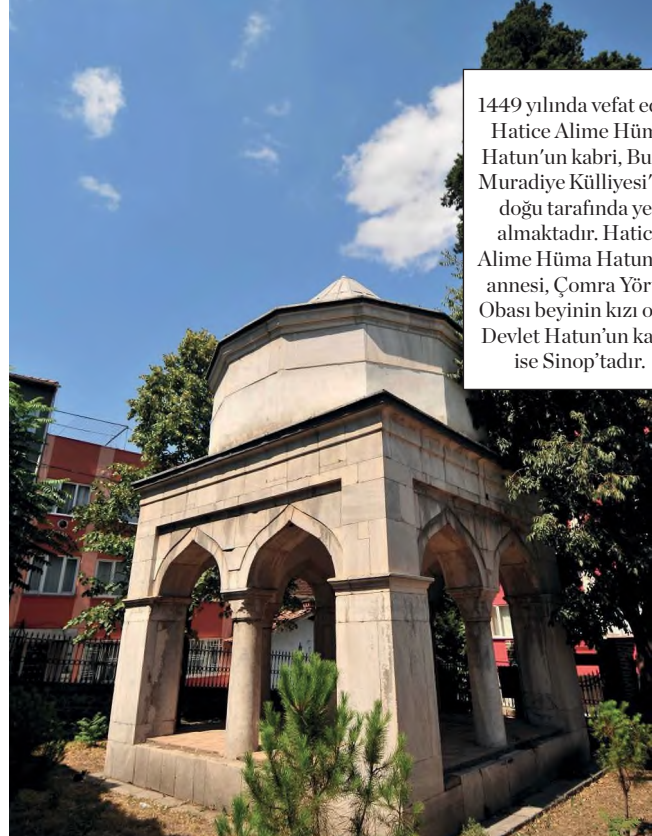
”

İstanbul'un fethi için giden orduda
Bizans'a gönderilen elçi heyetinin
başkanlığını yapan İsmail Bey, Fatih
Sultan Mehmet'in öz dayısıydı.

İsfendiyar Bey'in oğlu Tacettin İbrahim
Bey'in kızı Hatice Alime Hüma Hatun
ile 2. Murat, Kastamonu Devrekani'nin
Çayırık Köyünde nikahlandı.

Düğün töreninden sonra Hatice
Alime Hüma Hatun, yükte hafif pahada
ağır pek çok hediye ile Bursa'ya
gitti. Bursa'da ise 2. Murat'ın kız
kardeşlerinden biri İbrahim Bey'in
oğlu İsmail Bey'e, birisi Anadolu
Beylerbeyi Karaca Paşa'ya, bir diğeri
de Candarlızade Halil Paşa'nın oğlu
Mahmut Çelebi ile nikâhlandırıldı.
Düğünlerin hepsi 1424'te yapıldı.

2. Murat ile evlenen Hüma Hatun'dan
1432 yılında Edirne'de Sultan Mehmet
(Fatih) dünyaya geldi. Hüma Hatun,
Sultan Mehmet'in cesaretli, terbiyeli,
ahlaki açıdan güçlü ve değerli olarak
yetiştirilmesinde yüksek titizlik
gösterdi.

1449 yılında vefat eden
Hatice Alime Hüma
Hatun'un kabri, Bursa
Muradiye Külliyesi'nin
doğu tarafında yer
almaktadır. Hatice
Alime Hüma Hatun'un
annesi, Çomra Yörük
Obası beyinin kızı olan
Devlet Hatun'un kabri
ise Sinop'tadır.

Akpınar: “Vakıf Ruhunu Yaşamaya ve Yaşatmaya Çalışıyoruz”

Ömrünü vakıf geleneğine adanmış Seydiler Seyyid Zülfikar Vakfı Başkanı İş adamı Hüseyin Akpınar, “Yüce Allah’ın ‘iyilikte yarışın’ emrine uymaya çalışan neferler olarak vakıf ruhunu yaşamaya ve yaşatmaya çalışıyoruz” dedi.

Vakıf medeniyeti sadece eserlerden ibaret değildir. Vakıf demek yardımlaşmak demektir. Türk İslam kültürünün temel taşları arasında sayılan sosyal yardımlaşma noktasında vakıf olarak hangi projeleri hayata geçiriyorsunuz?

Vakfımız, Seydiler ilçesi başta olmak üzere bölgemizdeki eğitim öğretim kurum ve kuruluşları ile öğrencilere hizmet etmenin yanında; ihtiyaç sahibi ailelere kumanya (gıda) yardımı, Ramazan aylarında geleneksel hale getirdiğimiz toplu iftar yemeği, doğal afetlerde her türlü maddi ve manevi destek ve Vakıf senedimiz çerçevesinde, yıllık yolunda üstümüze düşen her türlü yardımı yapma gayretindeyiz.

Bir Kastamonulu olarak vakıf geleneği olan yardımlaşmanın bölgemizdeki yansımalarını alabilir miyiz? Geçmiş ile günümüzü kıyasladığımızda yardımlaşma kültürü yaşıyor mu?

Kastamonu geçmişinde de ecdadın kurmuş olduğu yüzlerce vakıf ile toplumda sosyal dengeyi kurmuş ve eğitimden sağlığa, ulaşımdan temizliğe her alanda iyilik ve yardımlaşmayı daima diri tutmuş bir memleket. Biz de ecdadın yolundan giden, Hz. Peygamber Efendimizin sadaka-i cariyeye nasihatini yerine getirmeye, Yüce Allah’ın “iyilikte yarışın” emrine uymaya çalışan neferler olarak vakıf ruhunu yaşamaya ve yaşatmaya çalışıyoruz. Müslüman Türk’ün bir töresi olan yardımlaşma kültürü günümüzde de en güzel şekilde yaşıyor diyebilirim gönül rahatlığıyla.

Vakıf eserleri denildiğinde ilk aklınıza gelen eserler ve sizde yarattığı duyguyu bizimle paylaşır mısınız?

Vakıf eseri denildiği zaman ilk aklıma gelen eser İsmail Bey Külliyesi oluyor. Elbette Kastamonu’umuzda yüzlerce vakıf eseri mevcut. Ancak İsmail Bey Külliyesi, vakıf kültürünün birçok unsurunu bir arada bulunduran çok özel bir eser. Külliye’nin banisi ve vakfın kurucusu Candaroğlu Beyliğinin son

hükümdarı İsmail Bey' in bizlere emaneti olan bu külliyein camisinde ruhunuzu, medresesinde aklınızı, hamamında bedeninizi kirlerden arındırıyorsunuz. İmaretinin asırlar boyunca yoksullara, kimsesizlere, garip gurebaya, yolcuya verdiği hizmeti düşününce İsmail Bey'e minnet duyuyor. Aynı külliye de vefatında defnedilmek arzusu ile yaptırdığı türbesi yerine taa Filibe' de medfun bulunduğunu öğrenince duygulanıyorsunuz. Bu külliye başlı başına bir vakıf medeniyeti tablosu gibi buyur ediyor sizi.

Vakıf" kelimesi sizin için neyi ifade ediyor? Sizce vakıf bilinci topluma nasıl aşılanabilir?

Vakıf kelimesi benim için öncelikle paylaşmayı ifade ediyor. Bu sadece mal mülk paylaşımı değil. İyiliği paylaşmak, merhameti paylaşmak, sevgiyi paylaşmak, birlik beraberliği paylaşmak, bilgiyi paylaşmak, kardeşliği paylaşmak. Çünkü bence vakıf muhtaca yardım etme çerçevesinin

“
*Kastamonu
geçmişinde de
ecdadın kurmuş
olduğu yüzlerce vakıf
ile toplumda sosyal
dengeyi kurmuş ve
eğitimden sağlığa,
ulaşımdan temizliğe
her alanda iyilik
ve yardımlaşmayı
daima diri tutmuş
bir memleket.*
”

çok ötesinde bir kavram. Aslında vakıf kuran, vakıfta hizmet eden kişi kendisine iyilik yapıyor bana göre. Peygamber Efendimizin meşhur bir hadisi vardır; “İnsanoğlu öldüğü zaman bütün amelleri kesilir. Ancak devam eden sadaka (sadaka-i cariyeye), faydalanılan ilim ve kendisine dua eden salih bir evlat bırakanları kesilmez.” Bu ne demektir; eğer yaptığınız bir hayri hizmet siz öldükten sonra da devam ediyorsa, sizin sevap haneniz kapanmamıştır. Bu ne güzel, ne büyük bir nimettir. Düşünebiliyor musunuz; Allah' ın size verdiği nimetlerden bir vakıf kuruyorsunuz, bir eser inşa ediyorsunuz ve o eser, o hizmet devam ettiği müddetçe, ölseniz dahi sevap kazanmaya devam ediyorsunuz. Zaten bu düşünce, bu kültür Peygamber Efendimizin sahabesi ile birlikte sürekli gelişerek Osmanlı döneminde zirve noktaya ulaşmış ve Vakıf Medeniyeti denilen bir medeniyet kavramı ortaya çıkmıştır. Biz de bu medeniyetin bir parçası, bu iyilik ummanında bir damla olma sevdasıyla Yüce Allah' ın rızasını kazanma gayretindeyiz. Vakıf bilincini topluma aşılacak demeyelim de, diri tutmak diyelim. Vakıf bilincini diri tutmak için öncelikle bizlerin hayatımızla, yaptıklarımızla rol model olmamız gerekiyor vakıf kuranlar olarak. Ve özellikle geleceğimizin teminatı çocuklarımıza vakıf ruhunu, vakıf medeniyetini, vakıf hareketini çok ama çok iyi anlatmamız gerekiyor. Ağaç yaşken eğilir atasözü gereğince, daha çocukluktan onları vakıf kurumu ile hemhal etmeliyiz ve vakıf ruhunu bizzat yaşatmalıyız. Toplumda da vakıf müesseselerinin daha görünür olmasını sağlamalıyız. Bunun yolu da yaptığımız hizmetlerden, dokunduğumuz yüreklerden geçiyor.

“Ecdat Yadigarı Nesillere Hayırlı Hizmetler Yapmak İçin Yola Çıktık”

“Uzun Yolculuklar Ufak Adımlarla Başlar” Sloganı ile yola çıkan vakıf yetkilileri Seydiler Seyid Zülfikar Vakfını ecdat yadigarı nesillere hayırlı hizmetler yapmak, öncülük yaparak onların vakıf hizmetlerinden yararlanmalarını için kurduklarını söyledi.

Seydiler Seyid Zülfikar Vakfı’nın kuruluş amacı ve yardımlaşmaya verdiği desteklerden bahsedebilir misiniz?

“Uzun Yolculuklar Ufak Adımlarla Başlar” Sloganı ile Samimiyet ve hayırla çıktığımız yolculuğumuz Resmî Gazete’nin 25 Kasım 2012 tarihli ve 28478 sayılı ilanı ile başladı. Vakıf kültürünü Seyid Zülfikar Hazretlerinin kutlu beldesi Seydiler’de yaşamak ve yaşatmak önceliklerimiz arasındaydı. Ecdat yadigarı nesillere hayırlı hizmetler yapmak, öncülük ve rehberlik yaparak onların vakıf hizmetlerinden en

güzel şekilde faydalanması da yine önceliklerimiz arasında gelmektedir. Vakfımızın kuruluş senesinde amaç olarak şiar edindiğimiz başlıca hususlar ise şunlardır: Çeşitli derecelerde okullar ve öğrenci yurtları açıp işletmek, maddi durumu zayıf gençlere yurt içinde ve yurt dışında tahsil ve doktora bursları vermek. Eğitim, kültür, sanat, ekonomi, sağlık ve dini konularda konferanslar, seminerler ve sempozyumlar düzenlemek, bu nevi çalışmalarını kitap halinde yayınlamak. Eğitim, kültür ve turistik amaçlı geziler düzenlemek. Toplum içindeki muhtaçlara, kimsesiz ve güçsüzlere yardımda bulunmak. Seydiler ilçesinde bulunan ibadethanelere ve Kur’an kurslarının bakım onarımını yaparak, her çeşit ihtiyaçlarını karşılamak. Seyid Zülfikar hazretlerinin türbesinin bakım-onarımını yapmak.- Seydiler ilçesinde bulunan Seyid Zülfikar Vakfı Mahmut Naim Karaman Proje Hafızlık İmam Hatip Ortaokulu’nda okuyan öğrencilerin her türlü ihtiyaçlarının temini noktasında destek olmak. Bölgemizde ihtiyaç duyulan yerlerde cami ve mescit yapımına yardımcı olmak. Seyid Zülfikar Vakfı olarak yaptığımız çalışmalardan

bahsedecek olursak vakfımızın kuruluşunu tamamladıktan sonra, 2014 yılında hayırseverlerin destekleri ile temelini attığımız Seydiler ilçesi Merkez Mahallesinde bulunan 5 dönümlük arsaya Seyid Zülfikar Vakfı Mahmut Naim Karaman Proje Hafızlık İmam Hatip Ortaokulu hizmet binasının 2015 yılı eylül ayında yapımını tamamlayarak, bilâbedel Milli Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü’ne teslim ettik. Seydiler ilçesi Merkez Mahallesi Şehit Şerife Bacı Caddesinde bulunan 2 dönümlük arsaya mahalle sakinlerinin talepleri doğrultusunda ilçenin en büyük camii olan Şehit Şerife Bacı Camiinin yapımını tamamlayarak Seydiler İlçe Müftülüğüne teslim ederek öğrencilerimizi yetiştirmeye başladık.

Seydiler ilçesi organize sanayi bölgesinde organize sanayi de hizmet veren fabrikaların talepleri doğrultusunda, 1500 kişilik kapasiteli HZ. Ebubekir Siddık Camii yapımı tamamlanarak Seydiler İlçe Müftülüğüne devredilmiştir. Camiinin alt katına ise Organize Sanayi bölgesi fabrikalarında çalışan personelin çocuklarına yönelik olarak 40 kişi kapasiteli Kreş ve 4-6 yaş Kur’an Kursu yapılarak Seydiler

İlçe müftülüğüne devredilmiştir. Seyid Zülfikar Vakfı M.Naim Karaman Proje Hafız İmam Hatip Ortaokulu ve Seyyid Zülfikar Kur'an Kursu bünyesinde her sene 30 öğrencimiz hafızlığını tamamlayarak lise öğrenimi için akademik çalışmalarımıza devam ediyoruz. Hafızlığını tamamlayan öğrencilerimizin hem hafızlığının muhafazası hem de Kur'an-ı okuyup anlama noktasında onlara destek eğitimi vermek amacıyla alanında uzman Arapça hocalarımızla öğrencilerimizi yetiştirmek amacıyla İslami-Beşerî ilimler ek hizmet binasının yapımına başlayarak bitirme seviyesine ulaştık.

2015 yılında vakfımız öncülüğünde yapımı tamamlanarak hizmete sunulan Seyid Zülfikar Vakfı M.Naim Karaman İmam Hatip Ortaokulu'nda hafızlıklarını sürdürmekte olan öğrencilerin hafızlık verimlerini arttırabilmek amacıyla okul binasının yanına vakfımıza vakfedilen arsa üzerine 03.08.2017 tarihinde temeli atılan Seyyid Zülfikar Kur'an Kursu 2019 yılında yapımı tamamlanarak Seydiler İlçe Müftülüğüne devrederek geleceğimiz için yatırım yaptık.

5 Ekim 2019 tarihinde ilçemiz Şerife Bacı Camiinde Seyid Zülfikar Vakfı M.Naim Karaman İmam Hatip Ortaokulu ve Seyyid Zülfikar Kur'an Kursumuz bünyesinde hafızlığını tamamlayan 5 erkek öğrencimiz için hafızlık cemiyeti, 30 Temmuz 2022 tarihinde ilçemiz Kapalı Spor Salonunda yaklaşık 3000 davetlinin katıldığı Seyid Zülfikar Vakfı M.Naim Karaman İmam Hatip Ortaokulu, Seyyid Zülfikar Kur'an Kursumuz ve Hacı Sadık Özkan Kız Kur'an Kursumuz bünyesinde hafızlığını tamamlayan 18 erkek öğrencimiz ve 19 kız öğrencimiz için Hafızlık Cemiyeti, 4 Ağustos 2023 tarihinde ise yine ilçemiz Kapalı Spor Salonunda yaklaşık 3000 davetlinin katıldığı Seyid Zülfikar Vakfı M.Naim Karaman İmam Hatip Ortaokulu, Seyyid Zülfikar Kur'an Kursumuz ve Hacı Sadık Özkan Kız Kur'an Kursumuz bünyesinde hafızlığını tamamlayan 30 öğrencimiz için gerçekleştirilen Hafızlık Cemiyetine maddi ve manevi destekler verdik.

2024 yılı Haziran ayında Seyid Zülfikar Vakfı M.Naim Karaman Proje Hafız İmam Hatip Ortaokulu'na öğrenci talebinin çok olması nedeniyle kapasitesini arttırmak için ek bina yapımına başlanmıştır.

Ekim ayı içerisinde binanın yapımı tamamlanarak Millî Eğitim Bakanlığı Din Öğretimi Genel Müdürlüğü'ne devri yapılacaktır. Yaşlı değerlerimizin korunması ve sahip çıkılması hususunda gerekli sorumluluğu üzerimize alarak Vakfımıza vakfedilen Seydiler ilçesi İmanlar Mahallesi'ndeki yaklaşık 7 dönümlük arsaya 50 kişi kapasiteli Yaşlı Bakım ve Huzurevi projesine başlayarak yapımını tamamlayarak Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı'na devrini gerçekleştireceğiz. Yapılan bu hizmetlerin yanı sıra aşağıdaki hizmetler de vakfımız tarafından yerine getirilmektedir. Üniversite öğrencilerine yönelik olarak burs hizmeti sunulmaktadır. Ramazan ayında ve kış mevsimi başlangıçlarında çevremizde bulunan ihtiyaç sahibi ailelere yönelik kumanya yarımı yapılmaktadır. Ramazan aylarında toplu iftar davetleri verilmektedir. Çevremizde vuku olan yangın, sel ve diğer doğal afetlerde maddi ve manevi destekler veriyoruz.

Vakıf olarak hangi alanlarda faaliyet göstermektediresiniz?

Seydiler Seyyid Zülfikar Vakfı olarak Vakıf Senedimizde de beyan olduğu üzere öncelikle vakfımızın kurulduğu Seyyid Zülfikar Hazretleri'nin emaneti Seydiler ilçemiz başta olmak üzere bölgemizde öncelikli olarak eğitim çalışmalarında ağırlıklı olarak faaliyet göstermekteyiz. Bunun yanı sıra dini müesseselerimizin taleplerinin karşılanması ve çevremizde vuku bulan doğal afetlerde de resmi kurumlarımıza destek verme gayreti içerisindeyiz.

Vakıf olarak kaç öğrenciye burs imkânı veriyorsunuz?

Seydiler Seyyid Zülfikar Vakfı olarak bölgemizdeki ihtiyaç sahibi Yükseköğretim öğrencilerinin tespitini gerçekleştirerek her sene 10 ay boyunca 80 öğrencimize aylık olarak düzenli burs desteği sağlamaktayız.

Binlerce yıllık vakıf kültürü hakkında duygu ve düşüncelerinizi anlatırsınız?

Öncelikle bizlere bu imkânı sağladığınız için sizlere şükranlarımızı sunuyorum. Yapmış olduğunuz hizmetlerin neslimize nice ufuklar açmasını temenni ediyorum. Vakıf çalışmalarını biz kadim medeniyetimizin emanetine sahip çıkma davası olarak görüyoruz aslında. Vakıf çalışmaları, Tarihimiz boyunca süregelen yardımlaşma, dayanışma, paylaşma gibi duyguların bir nevi daha birlikte hareket edilmesi halidir. Vakıf hizmetleri tüm insanlığın mutluluğunu şiar edinmiş ve toplumda ortak duyguları harekete geçirme noktasında birlikteliğin adını bizim gönülümüzde. Yaşadığımız toplumdaki insanların; çevresindeki gerçek ihtiyaç sahiplerini tanımalarına, düşünlerin ellerinden tutabilmelerine, eğitim konusunda devletimize nasıl yarım edebiliriz düşüncesine, okumak isteyen ve eğitimini tamamlamak isteyen çevremizdeki cevherlerin farkında olmasına vesile olmalarını sağlamak da vakıf hizmet anlayışımızın öncelikleri arasında diyebiliriz.

İLİM YOLUNDA YÜRÜYEN VAKIF GELENEKLERİ VE VAKIFLAR

Türk- İslam Medeniyeti, dinimiz İslamiyetin temeli kutsal kitabımız Kur'an-ı Kerim'in ilk Ayet-i Kerimesi olan "Yaratan Rabbinin adıyla Oku!" Ayetini şiar sayıp her dönemde ilim ve bilime önem vermiştir. Vakıf geleneğimizin temelini oluşturan ecdadımız kurdukları vakıflar yolu ile her zaman öğreten ve öğrenene kıymet vererek onların yanında olmak için gayret göstermiş. Vakıf Şehir Dergimizin bu sayısında Osmanlı Döneminde kurulmuş ve yaptıkları icraatlar ile öğrencilere ve öğreticilere destek olan vakıfları sizlere anlatacağız...

1 HÜSN-İ HAT/ GÜZEL YAZI ÖĞRETEN VAKIF

Kütüphanede görev yapan kütüphaneciler senede üç defa kitapları raflarından indirip silecekler, kontrol edip düzenledikten sonra kitapları münasip yerlerine yerleştirecekler kendilerine günlük bir akçe, temizlik ve düzenleme karşılığı ise günlük üçer akçe, kitap ciltleme işinde mahir bir kişi mücellit olarak atanıp ciltlenmesi gereken kitapları kütüphanede müteveli denetiminde ciltleyecek ve bakımlarını yapacak kendisine görevi karşılığı çalıştığı sürece günlük beş akçe, güzel hat ve meşk'te sanatını iyi icra eden bir kişi mektep'de okuyan öğrencilere meşk ve hat öğretip görevi karşılığı kendisine günlük on akçe ücret verilecektir...

FEYZULLAH EFENDİ KİMDİR?

Osmanlı Medreselerinde okuyan öğrencilerin mutlaka iyi yazı yazması gerektiğine inanan Şeyhülislam Feyzullah Efendi, 1639'da Erzurum müftüsü Seyyid Mehmed Efendi ile Şerife Hatun'un oğlu olarak Erzurum'da doğdu. Gerçek adı Mehmed idi. İlk eğitimi babasından, Seyyid Abdülmü'min'den ve dayısının oğlu İsmail Efendi'den aldı. İlk eğitiminin ardından Erzurum'un seçkin âlimlerinden Şeyh Mehmed Vâni Efendi'den dersler almaya başladı. O'nun isteği üzerine İstanbul'a gittikten sonra Padişah İmamlığına kadar yükselmeyi başardı. İstanbul'dan sonra Edirne'deki medreselerde eğitim vermeye devam eden üstadı Mehmed Vâni Efendi'nin yanına giderek kızıyla evlendi.

2 İSMİHAN KAYA SULTAN BİNTİ MURAD HAN-SALİS VAKFI

Tarihe öğrencilere kiraz ve üzüm yediren vakıf olarak geçen bu vakıf gelirinden vakıf kurucusu İstanbul'da Asmalı Mescid yanında Koca Rüstem Mahallesinde Kargir Mektebe yıllık ihtiyacı kadar kömür alıyor. Vakıf mektepteki talebeye kiraz vaktinde kiraz. Üzüm vaktinde üzüm yedirilmesi için yıllık üç bin altı yüz akçe harcıyor. Mevlüt okunması ve aşure pişirilip dağıtılması için altı bin harcayan vakıftır.

İSMİHAN KAYA SULTAN BİNTİ MURAD HAN

Hoca Rüstem Mahallesinde 'deki okulda okuyan öğrencilere mevsimine uygun meyveler verilmesini isteyen İsmihan Kaya Sultan 1632/1633 yılında IV. Murad'ın kızı olarak İstanbul'da dünyaya geldi. Babası öldükten sonra amcası Sultan İbrahim'in haremine alınarak büyütüldü. 1644'te amcasının isteği ile vezir Melek Ahmed Paşa'yla evlendirildi. Evliya Çelebi, Melek Ahmed Paşa'nın Özi valisi iken İsmihan Sultan ile arasındaki mektuplaşmaya bizzat şahit olduğunu seyahatnamesinde belirtmiştir. Ahmed Paşa ile evliliğinden olan ilk çocuğu 1654 yılında 4-5 yaşlarında öldü. Mezarı Ayasofya'daki Sultan İbrahim Türbesi'ndedir.

3 KİTAP TAMİR EDEN VAKIF

İstanbul'da Gavs Şeyh Mustafa Muslihittin Efendi'nin türbesi civarında Hacı Mustafa Atif Efendi'nin yaptırdığı kütüphanenin bakım onarımına kendi vakfının geliri yetmez ise bu cüz'i tamirleri, bozulan, dağılan, yıpranan kitapların tamiri, kütüphaneden faydalananların oturdukları minderlerin bakım-onarım ve yenilenmeleri yapılarak bu gibi topluma faydalı vakıfların yaşamasına hukuk çerçevesinde gerekli özen gösterilecektir...

4 ÖĞRETMEDE LİYAKATI ESAS OLAN, ÖĞRETMEN VE ÖĞRENCİYE TEŞVİK ÜCRETİ VEREN VAKIF

...ve mektepte öğretmen olacak kimseler eğitim ve öğretim hususunda donanımlı ve liyakat sahibi kişiler olacak, çevrelerinde güvenilir, dürüst, dindar, edep erkan sahibi olanlardan seçilecek, öğretmenliğin gerektirdiği edebe riayet edecekler, dershanede tütün kullanmak, uyumak ve buna benzer hareketlerden kaçınacaklar, öğrencilere islami ilimleri öğretecekler, muteber kaynak kitapları kullanacaklardır. Mektepte Boşnakça ile yazılmış eserler okutulmayacaktır. Öğretmenler Yüce dinimiz İslam'ın emirlerine aykırı hareketlerden kaçınacaklar, fakir, zengin bütün öğrencilere eşit muamele edeceklerdir. Yine vakfın gelirinden maaşları haricinde görevini aksatmadan devam eden öğretmene ve çalışkan öğrencilere teşvik ücreti verilecektir.

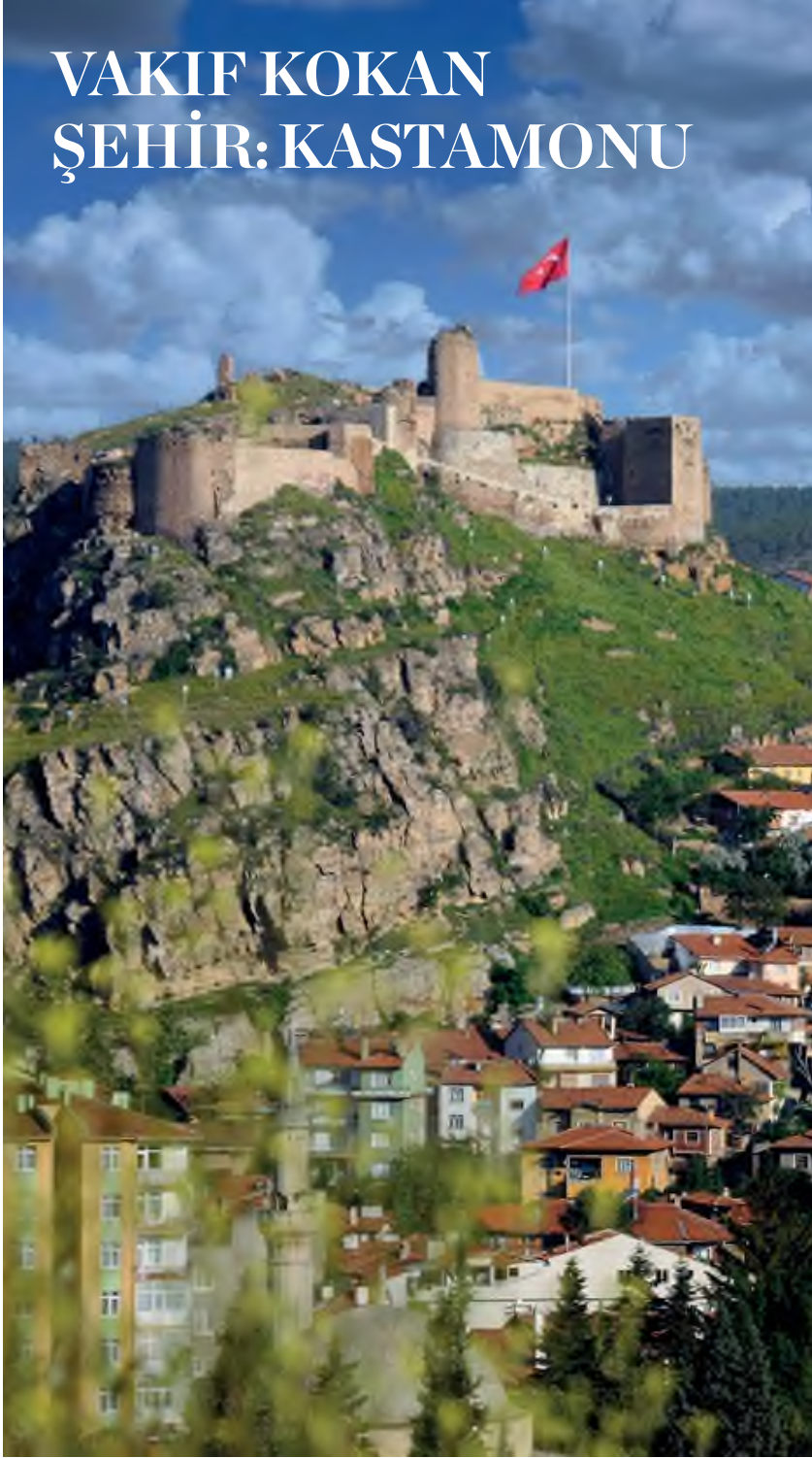

ABBAS AĞA KİMDİR?

Kösem Sultan gibi borçluların borcunu ödeyerek hapisten çıkmasını sağlamaya çalışan Abbas Ağa, Hatice Turhan Sultan'ın başağası olup Muslih Ağa'nın ölümü üzerine 9 Nisan 1668'da Dârüssaâde ağalığına atandı. Kızlar Ağası lakabıyla anılmıştır. 16 Temmuz 1671'de azledilerek Mısır'a gönderildi. Mısır'da ikameti sırasında orada öldü. Mezarı İmam Şafii Türbesi civarında yer almaktadır. Abbas Ağa, birçok hayır eseri yaptırdı. Hayırseverliği ile tanınan Abbas Ağa, vakfiyelerine gelir sağlamak üzere yaptırdığı dükkân ve bekâr evlerinin gelirlerinden bir kısmı ile borcu yüzünden hapse girenlerin kurtarılmasını istemişti.

VAKIF KOKAN ŞEHİR: KASTAMONU

Osmanlı'nın en önemli sancaklarından olan Kastamonu, sadece tarihi, kültürü ve ekonomisiyle değil, vakıflarıyla da bir hayli dikkat çekiyor.

İbn Battuta'nın "Anadolu'nun en büyük, en güzel beldelerinden biri" dediği ve tarihi boyunca birçok önemli olaya tanıklık etmiş olan Kastamonu, âlim, evliya ve sanatkarların diyarı olarak biliniyor. Gaslar, Hititler, Frigyalılar, Lidyalılar, Romalılar ve Kommenlerin mesken tuttuğu kadim şehir, cuma namazlarında minberinde kılıçla hutbe okuma geleneğini 8 asırdır kesintisiz sürdüren fatihi Hüsamettin Çoban Bey'in hatırası Atabeygazi Cami ile bizleri selamlıyor.

Candaroğulları Beyliği'nin hüküm sürdüğü dönemde inşa edilen çivisiz cami olarak da bilinen Mahmut Bey Cami ise kendisine hayran bırakıyor. Muhteşem oyma kapısı, zengin süslemeleri, ahşap tavanlı ve ahşap destekli cami, Unesco Dünya Mirası listesine dâhil edilmiştir.

**"Hal ü kalinde onun bü-y-i
hakikat vardır
Cümle uşşaka şefik Hazret-i
Şa'ban-ı Veli
Mazhar-ı feyz-i fütuh zat-ı
şerifi memduh
Aşıka feyz-i refik Hazret-i
Şa'ban-ı Veli"**

Sahabeden Hz. Kays'ül Hemedani el-Asgar ve Pir Şeyh Şaban-ı Veli gibi nice evliyanın feyziyle bezelidir Kastamonu. Şeyh Şaban-ı Veli, Kastamonu'nun manevi iklimini asırlardır aydınlatan bir kandil, gönülleri derin bir muhabbetle saran bir irfan pınarıdır. Kastamonu, Şeyh Şaban-ı Veli'nin izinde yürüyen nice dervişin ve âlimlerin de evi olmuştur.

Seyyid Sünneti Efendi tarafından 1490 yılından önce inşa edilen mescit ve sonrasında vücuda getirilen külliye, Şeyh Şaban-ı Veli vakıf müzesi vardır. Bu külliye cami, türbe, dergâh, kütüphane, asa suyu ve şadırvan ile dergâh evlerinden müteşekkildir. Külliye içerisindeki asa suyunun tat ve kokusunun zemzem ile aynı olduğu söylenir.

Osmanlı'nın en önemli sancaklarından olan Kastamonu, sadece tarihi, kültürü ve ekonomisiyle değil, vakıflarıyla da bir hayli dikkat çekiyor. Sadece il merkezinde değil, neredeyse 20 ilçesinin tamamında muhakkak ecdat

yadigarı bir vakıf eserle karşılaşmak mümkün.1200'lü yıllardan 1900'lü yıllara kadar uzanan geniş bir zaman dilimine yayılmış yüzlerce vakıf eseri, bu şehrin "Vakıf şehir Kastamonu" unvanını fazlasıyla hak ettiğini gösterir niteliktedir.

Kitaplarını Bağışlayan Vakıf

"...ve şeri ve akli ilimlerden, hadislerden, tefsirlerden ve lügatlerden ne kadar kitapları var ise vakfedip burada şeri ilimlerin, hadislerin ve tefsirlerin müzakere olunmasını şart kılmıştır..."

Nasrullah Kadı Bin Yakub Vakfı, bunlardan yalnızca biriydi.

Nasrullah Kadı, milli Mücadeleyi şaha kaldıran Mehmet Akif'in meşhur vaazının kubbelerinde yankılandığı Osmanlı dönemine ait ilk camisini yaptırmıştı. Bu caminin dışındaki yedi hücreye üç oda daha ekleyip medrese yaptırmayı ve köye mescit yaptırmayı da ihmal etmemişti. Tarlalarını, arazilerini, hamam, fırın, değirmen ve dükkanlarını da yine yaptırdığı eserlerin giderlerini karşılamak için bağışlamıştı. Fakat Nasrullah Kadı'nın dikkat çeken bir başka bağışı daha olmuştu. Vakfın 1509 senesine ait olan vakfiyesine göre, Nasrullah Kadı, İslami ilimlerle, hadislerle, siyerle ve dil bilimi ile ilgili kitaplarının tümünü vakfın medresesine bağışlamıştı. Böylece, Nasrullah Kadı'nın yüzlerce kitabı, medresedeki talebelerin ve müderrislerin kullanımına sunulmuştu. "Kitaplarını bağışlayan vakıf" işte böyle kurulmuştu. Hem malını hem de ilmini bağışlayan Nasrullah Kadı ise, gönüllerdeki en güzel tahtlara kurulmuştu.

Talebelerini Pikniğe Götüren Vakıf

"...ve anılan bu hizmetlerden başka mektep çocuklarını yılda iki kez dinlenmek ve eğlenmek amacıyla nezih yerlere geziye çıkartılmalarını ve her bir faaliyet için onar kuruştan yıllık yirmi kuruş verilmesini..."

"Vakıf Şehir" Kastamonu'da dikkat çeken bir başka vakıf ise 1747 senesinde kurulan Reisü'l-küttap

Mustafa Efendi bin Mehmed Ağa Vakfı idi.

I. Mahmûd döneminde iki kez reisü'l-küttâb olan, İstanbul, Kastamonu ve Belgrad'da ardında pek çok hayır eseri bırakan Mustafa Efendi, kitaplar ve talebelerle bir hayli haşır neşirdi.

Bugün hala varlığını sürdüren ve Kastamonu'nun önemli değerlerinden olan Reisü'l-küttap Mustafa Efendi bin Mehmed Ağa Vakfı'nın 1747 senesine ait vakfiyesi ise, vakfın işlediği hem ilginç hem de oldukça güzel bir hayırdan bahsediyor. Bu vakfiyeye göre, mektep talebeleri her sene iki defa şehrin güzel bir yerine pikniğe götürülüyor. Her sene düzenlenen pikniklerle hem müderrislerin hem de talebelerin gönlünü fetheden vakıf tabi ki piknikle kalmıyor ve medresenin bakım, onarım da dâhil olmak üzere tüm ihtiyaçlarını karşılıyordu. Bu hoş muamele ve inceliklere şahit olan talebeler de elbet geleceğin vakıf kurucuları ve iyilikseverleri olmak üzere bir hevesle büyüyorlardı. Kastamonu'da 2024 yılı vakıflar haftasında Vakıflar Genel Müdürlüğü yüz öğrenciyi pikniğe götürerek bu geleneği sürdürmeye devam etti.

“

Candaroğulları Beyliği'nin hüküm sürdüğü dönemde inşa edilen çivisiz cami olarak bilinen Mahmut Bey Cami kendisine hayran bırakıyor. Muhteşem oyma kapısı, zengin süslemeleri, ahşap tavanlı ve ahşap destekli cami, Unesco Dünya Mirası listesine dâhil edilmiştir.

”

Gönlü zengin insanlarca kurulan ve idare edilen bu iki vakıf, ilme ve talebelere verilen değeri gözler önüne sererek ecdadımızın inceliğinin, nezaketinin ve yardımseverliğinin en güzel örneklerini oluşturuyor.

"Her işiniz güle güle..."

Bölge Olarak Hayırda Yarışıyoruz...

Vakıflar Genel Müdürlüğü Kastamonu Bölge Müdürlüğü olarak tarihi korumanın yanı sıra vatandaşlarımızın da her anında yanında olmaya çalışarak hayırda yarışıyoruz. Bölge müdürlüğü olarak geçtiğimiz yıl içinde toplamda 12 etkinlik ile vatandaşlarımızla beraber olduk.

Tarihi geçmişi ile dünden bugüne birçok vakıf esere sahip çıkarak ata yadigarı mirasımızı gelecek nesillere aktaran Vakıflar Genel Müdürlüğü Kastamonu Bölge Müdürlüğü, yaptığı projelerle de vatandaşlara dokunarak onların iyi ve kötü günlerinde yanlarında olmaya çalışıyor. Vakıf geleneğinin sadece eser korumak olmadığını ve özünde insanı korumak olduğu bilincinde çalışmalar yapan Vakıflar Genel Müdürlüğü Kastamonu Bölge Müdürlüğü, geçtiğimiz yıl içerisinde tam 12 etkinlik ile bölge müdürlüğüne bağlı olan illerimizde vatandaşlarımızla beraber vakfi gelenekleri yerine getirdi.

Vakıflar Genel Müdürlüğü Kastamonu Bölge Müdürlüğü, bünyesinde olan

Kastamonu, Zonguldak, Bartın ve Karabük olmak üzere Batı Karadeniz'in dört ilini kapsayan çalışmalarda sadece eser bazlı değil insan bazlı çalışmalarla da 'Vakfet, yaşa, yaşat' düstürü üzerinden hareket ile bölge halkına değer katmaya devam ediyor. Vakıflar Genel Müdürlüğü Kastamonu Bölge Müdürlüğü, son yıl içinde toplamda 12 etkinlik gerçekleştirdi. Bunlardan bazıları ise şu şekilde sıralana bilir; "Vakıf Haftası Etkinlikleri Kapsamında Kastamonu, Karabük, Bartın ve Zonguldak il merkezlerinde 6 bin adet Akide Şekeri dağıtarak vatandaşlarımızla beraber asırlık geleneklerimizde olan ve inana hayat katan özünde paylaşmak ve bir olmayı var alan vakıf geleneklerini kutladı.

Hayata geçirdiği çalışmalar ile hiçbir zaman geleceğimiz olan çocuklarımızı unutmayan vakıf geleneği bu yılda Kastamonu Bölge Müdürlüğü bünyesinde bulunan illerde, öksüz ve yetim çocuklara eşofman takımı dokuz adet, dokuz adet spor ayakkabı, dokuz adet mont, dokuz adet tişört, dokuz adet şort, hediye ederek onlara yalnız olmadıklarını anlattı. Eğitim, öğretime ve öğrencilere verdiği destek ile hep öne çıkan vakıf geleneklerimiz tarih boyunca aynı hassasiyetle sosyal ve maddi olarak öğrencilerin hep yanında olmuştur. Vakıflar Genel Müdürlüğü Kastamonu Bölge Müdürlüğü' de bu kapsamda yaptığı etkinliklerin arasına bir yenisini daha ekleyerek, 2024 yılı Vakıf Haftası Etkinlikleri Kapsamında Kastamonu ilinde burs alan yüz öğrenciye piknik etkinliği düzenledi.

Kandil, bayram gibi günlerde Türk-İslam geleneklerini ilk günkü hassasiyet ile devam ettiren Vakıflar Genel Müdürlüğü Kastamonu Bölge Müdürlüğü, Kastamonu, Karabük, Bartın ve Zonguldak il merkezlerinde Berat Kandili münasebetiyle Cami Cemaatine altı bin adet Lokum dağıtarak vatandaşlarımızın kandillerini hayırladı. Ayrıca, Ramazan ayında Kastamonu, Karabük, Bartın Zonguldak illerinde toplam 730 vatandaşımıza 30 gün boyunca iftar yemeği ikram ederek vatandaşlarımız ile birimizi iki ederek iftar sofralarını kurdu.

Yapılan çalışmalar ile hiçbir zaman unutulmayan dini bayramlarda da

vatandaşlarımızla birlik ve beraberlik içinde bayramlaştı. Vakıflar Genel Müdürlüğü Kastamonu Bölge Müdürlüğü olarak, Ramazan Bayramı öncesinde Kastamonu, Karabük, Bartın Zonguldak illerinde öksüz yetim çocuklarımıza 400 adet toplam 1 milyon TL' lik hediye kartı dağıtarak yanlarında oldu. Aynı şekilde, Kurban Bayramından önce Kastamonu, Karabük, Bartın Zonguldak illerinde öksüz yetim çocuklara 600 adet toplam 1 milyon 680 bin TL' lik hediye kartı dağıtarak geleceğimizin temeli olan çocuklarımızın yanında oldu. Paylaşmanın ve bir olmanın simgesi olan aşure ayını da hiçbir zaman unutmayan Vakıflar Genel Müdürlüğü Kastamonu Bölge Müdürlüğü, aşura günü münasebetiyle Kastamonu,

Karabük, Bartın Zonguldak illerinde 4 bin adet aşure ikramında bulundu.

Dini bayramlarda olduğu gibi Milli bayram ve anma günlerinde de aynı hassasiyet ile vatandaşlarımız ile beraber olan Vakıflar Genel Müdürlüğü Kastamonu Bölge Müdürlüğü, 15 Temmuz Demokrasi ve Milli Birlik Günü Etkinlikleri Kapsamında Kastamonu, Karabük, Bartın Zonguldak illerinde merkezi camilerimizde Mevlid-i şerif okutulmuş, 5 bin 500 adet aket lokum ikramı yapılarak şehit ve gazilerimiz yad edildi.

VAKIF SÖZLÜĞÜ

İslam ülkelerinin sosyal ve iktisadi hayatında önemli bir rol oynayan dinî ve kamusal nitelikli müessese manasındaki vakıf kavramı, 8. yüzyılın ortalarından itibaren dev bir kelime hazinesi oluşturmuştur. Vakıf medeniyetimizi daha yakından tanımak için 10 sözcük.

1-Âlim: Örfen bir veya müteaddit ilimlerde meleke ve ihtisas sahibi olan ve şer'an fıkıh, tefsir, hadis gibi faydalı ilimleri lâıyık ve çeşitle bilen zata denir.

2-Duâ-Gû: Nikah gibi hususi, mevlid, hatim ve hafız cemiyetleri gibi umumi toplantılarda dua okuyana duâ-gû denirdi ki dua okuyan demektir.

3-Ekber-i Evlâd: Çocukların en büyüğü demektir. Birçok vakfiyede tevliyet ekber ve erşed-i evlada şart kılınmıştır. Bu kâbil vakıfların tevliyeti çocukların en büyüğüne tevcih olunur. Büyük çocuklar ikiz olarak doğmuş ise, önce dünyaya gelen büyük addolunur.

4-Ferâğ Bi'l-Vefâ: Bir kimse başkasına borçlandığı para mukabilinde tasarrufu altında olan vakıf bir mahalli, borcunu ödediğinde, yine kendisine iade ve reddolunmak üzere alacaklıya ferâğ etmektedir.

5-Gedikât-i Mevkûfe: Gedik sayılan alet ve edevatın yerlerinde beka ve devam hakkı olmak itibariyle cevazına mebni bazı gedikler vakfedilmiştir. Bunlara gedikat-ı mevkûfe denir ki vakıf gedikler demektir.

6-Haffâr: "Hafr" maddesindendir. Hafr, kazmak demektir. Mezarlıklarda mezar kazan şahsa haffâr denir. Bazı vakıflarda haffârlık bir hizmettir.

7-İcâr: Müsakkafat ve müstegallatın ücretle kiraya verilmesi demektir.

8-Kadı: Hüküm manasında olan kaza maddesindendir Fıkıh lisanında halk arasında tehâdüs eden ihtilâf ve münazaaları görmek üzere selâhiyetliler tarafından tarafından nasb ve tâyin olunan zata kadı denir.

9-Li-Eb: Baba bir demektir. Li-eb kardeş, baba bir kardeş ve li-eb amuca ve hala, babanın baba bir erkek ve kız kardeşi ve li-eb dayı ve teyze, ananın baba bir oğlan ve kız kardeşidir.

10-Mahlûl: Mutasarrıfının intikal sahibi bırakmaksızın vefatı gibi bir sebeple vakfına rucu' eden müstegaldır. Bkz. Müstegal

T.C.

VAKIFLAR

GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KUVEYTTÜRK
KATILIM BANKASI A.Ş.

Vakıf K lt r n n Ya atılmasına

KATIL

Siz de Vakıf Katılımlı olun,
ge mi imizin mirası vakıf k lt r n  ya atarak
hep birlikte kazanmaya vesile olanlara katılın.

0850 202 1 202 | 444 44 77 | vakifkatilim.com.tr

VAKIF KATILIM